

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 12.3.2018
COM(2018) 96 final

2018/0044 (COD)

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων
απαιτήσεων**

{SWD(2018) 52 final} - {SWD(2018) 53 final}

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

• Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης

Προτεραιότητα της Επιτροπής είναι η περαιτέρω ενίσχυση της οικονομίας της Ευρώπης και η ώθηση των επενδύσεων για τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη διατήρηση της ανάπτυξης. Για να επιτευχθεί αυτός ο στόχος, χρειάζονται ισχυρότερες, βαθύτερες και περισσότερο ολοκληρωμένες κεφαλαιαγορές. Οι αποτελεσματικές και ασφαλείς μετασυναλλακτικές υποδομές αποτελούν βασικά στοιχεία των κεφαλαιαγορών που λειτουργούν εύρυθμα. Σε συνέχεια του σχεδίου δράσης του 2015 για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, τον Μάιο του 2017 η ενδιάμεση επανεξέταση της Επιτροπής προσδιόρισε τις λοιπές ενέργειες που θα γίνουν ώστε να τοποθετηθούν τα θεμέλια για την Ένωση Κεφαλαιαγορών έως το 2019, με σκοπό την άρση των εμποδίων στις διασυννοριακές επενδύσεις και τη μείωση του κόστους χρηματοδότησης. Η ολοκλήρωση της Ένωσης Κεφαλαιαγορών αποτελεί επείγουσα προτεραιότητα.

Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών και της ενδιάμεσης επανεξέτασής του, η Επιτροπή εξήγγειλε την ανάληψη στοχοθετημένης δράσης σχετικά με τους κανόνες που διέπουν την κυριότητα των κινητών αξιών και τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων, με σκοπό τον περιορισμό της ανασφάλειας δικαίου στις διασυννοριακές συναλλαγές επί κινητών αξιών και απαιτήσεων. Η παρούσα πρόταση, καθώς και η ανακοίνωση σχετικά με το δίκαιο που διέπει τα εμπράγματα αποτελέσματα των συναλλαγών επί κινητών αξιών¹, εκδίδονται ταυτόχρονα και αποτελούν υλοποίηση της σχετικής δέσμευσης. Η ανακοίνωση διευκρινίζει τις απόψεις της Επιτροπής σχετικά με σημαντικές πτυχές του ισχύοντος ενωσιακού κεκτημένου όσον αφορά το δίκαιο που διέπει τα εμπράγματα αποτελέσματα των συναλλαγών επί κινητών αξιών και συνοδεύει την παρούσα νομοθετική πρόταση σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Τα θέματα που διέπονται από την οδηγία για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις², την οδηγία για το αμετάκλητο του διακανονισμού³, την οδηγία περί εκκαθάρισης⁴ και τον κανονισμό για το ενωσιακό μητρώο⁵ δεν θίγονται από την παρούσα νομοθετική πρόταση⁶.

¹ COM(2018) 89.

² Οδηγία 2002/47/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουνίου 2002, για τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας (ΕΕ L 168 της 27.6.2002, σ. 43-50).

³ Οδηγία 98/26/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1998, σχετικά με το αμετάκλητο του διακανονισμού στα συστήματα πληρωμών και στα συστήματα διακανονισμού αξιογράφων (ΕΕ L 166 της 11.6.1998, σ. 45-50).

⁴ Οδηγία 2001/24/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Απριλίου 2001, για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 125 της 5.5.2001, σ. 15-23).

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 389/2013 της Επιτροπής, της 2ας Μαΐου 2013, για τη σύσταση ενωσιακού μητρώου δυνάμει της οδηγίας 2003/87/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των αποφάσεων αριθ. 280/2004/EK και αριθ. 406/2009/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 920/2010 και αριθ. 1193/2011 της Επιτροπής (ΕΕ L 122 της 3.5.2013, σ. 1-59).

⁶ Βλ. άρθρο 9 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, άρθρο 9 παράγραφος 2 της οδηγίας για το αμετάκλητο του διακανονισμού και άρθρο 24 της οδηγίας για την εκκαθάριση. Ενώ η οδηγία για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις και η οδηγία για το αμετάκλητο του διακανονισμού αναφέρονται σε τίτλους (κινητές αξίες) σε λογιστική μορφή, η οδηγία για την εκκαθάριση αναφέρεται σε τίτλους ή υπαρξη ή μεταβίβαση των οποίων προϋποθέτει την εγγραφή τους σε δημόσιο βιβλίο, λογαριασμό ή κεντρικό σύστημα καταθέσεων.

Γενικός στόχος της παρούσας πρότασης είναι, σύμφωνα με τους στόχους του σχεδίου δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, η προώθηση των διασυνοριακών επενδύσεων στην ΕΕ και, ως εκ τούτου, η διευκόλυνση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση για τους καταναλωτές και τις επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ. Ο ειδικός στόχος της παρούσας πρότασης είναι να συμβάλει στην αύξηση των διασυνοριακών συναλλαγών επί απαιτήσεων, παρέχοντας ασφάλεια δικαίου μέσω της θέσπισης ενιαίων κανόνων σύγκρουσης νόμων σε ενωσιακό επίπεδο.

Πράγματι, για την αύξηση των διασυνοριακών συναλλαγών επί απαιτήσεων και κινητών αξιών, είναι ουσιαστικής σημασίας η σαφήνεια και η προβλεψιμότητα ως προς το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο σύμφωνα με το οποίο προσδιορίζεται η κυριότητα απαίτησης ή κινητής αξίας μετά από διασυνοριακή συναλλαγή. Ανασφάλεια δικαίου ως προς το εθνικό δίκαιο σύμφωνα με το οποίο προσδιορίζεται ο κύριος περιουσιακού στοιχείου μετά από διασυνοριακή συναλλαγή σημαίνει ότι η διασυνοριακή συναλλαγή μπορεί να αποφέρει τον αναμενόμενο νόμιμο τίτλο ή και όχι, ανάλογα με το κράτος μέλος του οποίου τα δικαστήρια ή οι αρχές θα εξετάσουν τη διαφορά. Σε περίπτωση αφερεγγυότητας, όταν τα ζητήματα της κυριότητας και της εκτελεστότητας των δικαιωμάτων που απορρέουν από διασυνοριακές συναλλαγές τίθενται στην κρίση του δικαστηρίου, ο νομικός κίνδυνος που απορρέει από την ανασφάλεια δικαίου ενδέχεται να έχει ως αποτέλεσμα απροσδόκητες ζημιές.

Οι ενιαίοι κανόνες που περιέχονται στην παρούσα πρόταση θα ορίζουν σύμφωνα με ποιο εθνικό δίκαιο θα προσδιορίζεται η κυριότητα απαίτησης μετά τη διασυνοριακή εκχώρησή της και ως εκ τούτου θα εξαλείψουν τον νομικό κίνδυνο και πιθανές συστημικές συνέπειες. Η καθιέρωση της ασφάλειας δικαίου θα προαγάγει τις διασυνοριακές επενδύσεις, την πρόσβαση σε φθηνότερη πίστωση και την ολοκλήρωση της αγοράς.

Η εκχώρηση απαιτήσεων είναι μηχανισμός που χρησιμοποιείται από τις επιχειρήσεις για να αποκτούν ρευστότητα και πρόσβαση σε πίστωση, για παράδειγμα μέσω συμβάσεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring) και πράξεων παροχής ασφάλειας, καθώς και από τράπεζες και εταιρείες με σκοπό τη βελτιστοποίηση της χρήσης του κεφαλαίου τους, για παράδειγμα μέσω τιτλοποίησης.

Οι συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων αποτελούν σημαντική πηγή ρευστότητας για πολλές επιχειρήσεις. Στην περίπτωση των συμβάσεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, μια εταιρεία (ο εκχωρητής, συνήθως ΜΜΕ) εκχωρεί (πωλεί) τις απαιτήσεις της σε πράκτορα απαιτήσεων (τον εκδοχέα, συνήθως τράπεζα) σε χαμηλότερη τιμή, έτσι ώστε να αποκτήσει αμέσως μετρητά. Ο πράκτορας απαιτήσεων είναι εκείνος που εισπράττει τα οφειλόμενα ποσά των τιμολογίων και αναλαμβάνει τον κίνδυνο των επισφαλών απαιτήσεων. Η πλειονότητα των χρηστών των συμβάσεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων είναι ΜΜΕ: από αυτές, 76 % είναι μικρές, 11 % είναι μεσαίες και 13 % είναι μεγάλες. Επομένως, στην περίπτωση των ΜΜΕ, ο κλάδος θεωρεί τις συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων βάση για την οικονομική ανάπτυξη, καθώς οι ΜΜΕ αντιμετωπίζουν περισσότερες δυσκολίες στην πρόσβαση στην παραδοσιακή δανειοδότηση⁷. Η Ευρώπη ως περιοχή είναι η μεγαλύτερη αγορά συμβάσεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων παγκοσμίως και αντιπροσωπεύει το 66 % της παγκόσμιας αγοράς⁸.

⁷ Factoring and Commercial Finance: A Whitepaper, σ. 20, της Ενωσιακής ομοσπονδίας του κλάδου πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και εμπορικής χρηματοδότησης (EU Federation for the Factoring and Commercial Finance Industry – EUFI).

⁸ Η αξία των συμβάσεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων στην Ευρώπη ως περιοχή ανήλθε σε 1,566 τρις. EUR το 2015. Οι μεγαλύτερες ευρωπαϊκές αγορές είναι το Ηνωμένο Βασίλειο, η Γαλλία, η Γερμανία, η Ιταλία και η Ισπανία. Η αξία της παγκόσμιας αγοράς συμβάσεων πρακτορείας

Παράδειγμα σύμβασης πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων

Η ΜΜΕ Γ χρειάζεται αμέσως μετρητά για να πληρώσει τους προμηθευτές της. Η ημερομηνία εξόφλησης των τιμολογίων της από τους πελάτες της είναι σε τρεις μήνες. Η ΜΜΕ Γ (εκχωρητής) αποφασίζει να εκχωρήσει (πωλήσει) τα τιμολόγια της σε πράκτορα απαιτήσεων (εκδοχέα), την τράπεζα Β, σε χαμηλότερη τιμή με σκοπό να λάβει αμέσως μετρητά από τη Β. Για τον προσδιορισμό της χαμηλότερης τιμής στην οποία πωλεί η ΜΜΕ Γ τα τιμολόγια της στη Β έχουν ληφθεί υπόψη οι αμοιβές και η προμήθεια της Β.

Στις πράξεις παροχής ασφάλειας, απαιτήσεις όπως μετρητά που έχουν πιστωθεί σε τραπεζικό λογαριασμό (όπου ο πελάτης είναι ο δανειστής και η τράπεζα ο οφειλέτης) ή δανειακές απαιτήσεις (δηλαδή τραπεζικά δάνεια) μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως χρηματοοικονομική ασφάλεια για τη σύναψη δανειακής σύμβασης (για παράδειγμα, ένας καταναλωτής μπορεί να χρησιμοποιήσει μετρητά τα οποία έχουν πιστωθεί σε τραπεζικό λογαριασμό ως ασφάλεια για να λάβει πίστωση). Η παροχή ασφάλειας με τη μορφή πιστωτικών απαιτήσεων είναι πολύ σημαντική για τον χρηματοπιστωτικό κλάδο. Περίπου στο 22 % των πράξεων αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος⁹ παρέχεται ασφάλεια με τη μορφή δανειακών απαιτήσεων¹⁰.

Παράδειγμα πράξης παροχής ασφάλειας

Η ΜΜΕ Γ (εκχωρητής) επιθυμεί να λάβει δάνειο από την τράπεζα Α (εκδοχέα) για να κατασκευάσει μια μεγαλύτερη αποθήκη, χρησιμοποιώντας ως ασφάλεια (ή εξασφάλιση) τις απαιτήσεις που η ίδια έχει κατά των πελατών της. Σε περίπτωση που η ΜΜΕ Γ πτωχεύσει και περιέλθει σε αδυναμία εξόφλησης της οφειλής της, η τράπεζα Α (ο ασφαλειολήπτης) θα είναι σε θέση να εισπράξει την οφειλή επιδιώκοντας την είσπραξη των απαιτήσεων που είχε η ΜΜΕ Γ κατά των πελατών της.

Η τιτλοποίηση επιτρέπει στον εκχωρητή, ο οποίος αποκαλείται «μεταβιβάζων» (για παράδειγμα, εταιρεία ή τράπεζα) να αναχρηματοδοτήσει μια ομάδα απαιτήσεών του (για παράδειγμα, μισθώσεις οχημάτων, απαιτήσεις από πιστωτικές κάρτες, πληρωμές ενυπόθηκου δανείου) εκχωρώντας τις σε «εταιρεία ειδικού σκοπού». Στη συνέχεια, η εταιρεία ειδικού σκοπού (εκδοχέα) εκδίδει χρεόγραφα (όπως ομόλογα) στις κεφαλαιαγορές, τα οποία αντικατοπτρίζουν τα έσοδα από αυτές τις απαιτήσεις. Καθώς διενεργούνται πληρωμές επί των υποκείμενων απαιτήσεων, η εταιρεία ειδικού σκοπού χρησιμοποιεί τα έσοδα που εισπράττει για να πραγματοποιεί προς τους επενδυτές πληρωμές επί των χρεογράφων. Η τιτλοποίηση μπορεί να μειώσει το κόστος χρηματοδότησης, καθώς η εταιρεία ειδικού σκοπού είναι δομημένη έτσι ώστε να μη διατρέχει κίνδυνο αφερεγγυότητας. Για τις εταιρείες, η τιτλοποίηση μπορεί να παράσχει πρόσβαση σε πίστωση σε κόστος χαμηλότερο από αυτό των

επιχειρηματικών απαιτήσεων το 2015 ανήλθε σε 2,373 τρις. EUR. Πηγή: Factors Chain International FCI.

⁹ Το Ευρωσύστημα αποτελείται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα και τις εθνικές κεντρικές τράπεζες των κρατών μελών που έχουν υιοθετήσει το ευρώ.

¹⁰ Περίπου στο 22 % των πράξεων αναχρηματοδότησης του Ευρωσυστήματος παρέχεται ασφάλεια με τη μορφή δανειακών απαιτήσεων, οι οποίες το 2ο τρίμηνο του 2017 ανήλθαν σε 380 δισ. EUR· 100 δισ. EUR εξ αυτών αντιστοιχούσαν σε δανειακές απαιτήσεις με διασυννοριακό χαρακτήρα. Συνολικά, το τέλος του Ιουνίου 2017, το Ευρωσύστημα είχε κινητοποιήσει περίπου 450 δισ. EUR διασυννοριακών ασφαλειών.

τραπεζικών δανείων. Για τις τράπεζες, η τιτλοποίηση είναι ένα μέσο καλύτερης αξιοποίησης του ενεργητικού τους και απελευθέρωσης των ισολογισμών τους με σκοπό την παροχή περαιτέρω δανεισμού προς την οικονομία¹¹. Στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, η Ένωση έχει θεσπίσει νομοθεσία για την προώθηση μιας ασφαλούς και ρευστής αγοράς τιτλοποιήσεων. Οι κανόνες αυτοί αποσκοπούν στην εκ νέου δημιουργία μιας ασφαλούς αγοράς τιτλοποιήσεων στην ΕΕ διαφοροποιώντας τα απλά, διαφανή και τυποποιημένα προϊόντα τιτλοποίησης από τα περισσότερο αδιαφανή και κοστοβόρα. Η ασφάλεια δικαίου ως προς τον κύριο της εκχωρηθείσας απαίτησης είναι ζωτικής σημασίας για όλα τα είδη τιτλοποίησης.

Παράδειγμα τιτλοποίησης

Η μεγάλη αλυσίδα λιανικού εμπορίου Γ (εκχωρητής) εκχωρεί τις απαιτήσεις της που προκύπτουν από τη χρήση της εταιρικής της πιστωτικής κάρτας από πελάτες προς την εταιρεία ειδικού σκοπού Α (εκδοχέας)¹². Η Α, στη συνέχεια, εκδίδει χρεόγραφα τα οποία διαθέτει σε επενδυτές στις κεφαλαιαγορές. Τα εν λόγω χρεόγραφα ασφαλίζονται με τις εισοδηματικές ροές από τις απαιτήσεις των πιστωτικών καρτών που έχουν εκχωρηθεί στην Α. Ενόσω πραγματοποιούνται πληρωμές βάσει των απαιτήσεων, η Α χρησιμοποιεί τα έσοδα που λαμβάνει για να πραγματοποιεί πληρωμές επί των χρεογράφων.

Γιατί έχει σημασία η ασφάλεια δικαίου;

Η εξασφάλιση της απόκτησης νόμιμου τίτλου επί της εκχωρηθείσας απαίτησης είναι σημαντική για τον εκδοχέα (παραδείγματος χάριν πράκτορα, ασφαλειολήπτη ή μεταβιβάζοντα), καθώς τρίτοι θα μπορούσαν να διεκδικήσουν τον νόμιμο τίτλο επί της ίδιας απαίτησης. Αυτό θα οδηγούσε σε σύγκρουση προτεραιότητας, δηλαδή μια κατάσταση στην οποία θα έπρεπε να προσδιοριστεί ποιο από τα δύο δικαιώματα υπερισχύει, το δικαίωμα του εκδοχέα ή το δικαίωμα του προσώπου που προβάλλει ανταγωνιστικό δικαίωμα. Σύγκρουση προτεραιότητας μεταξύ του εκδοχέα της απαίτησης ή των απαιτήσεων και τρίτου μπορεί να προκύψει σε δύο κυρίως περιπτώσεις:

- αν μια απαίτηση έχει εκχωρηθεί δύο φορές (εκ παραδρομής ή μη) από τον εκχωρητή σε διαφορετικούς εκδοχείς, ένας δεύτερος εκδοχέας θα μπορούσε να διεκδικήσει τον νόμιμο τίτλο επί της ίδιας απαίτησης. Το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων θα επιλύσει το ζήτημα της σύγκρουσης προτεραιότητας μεταξύ των δύο εκδοχέων της ίδιας απαίτησης:
- σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εκχωρητή, οι δανειστές του θα επιθυμούν να γνωρίζουν αν η εκχωρηθείσα απαίτηση απαιτεί μέρος της πτωχευτικής περιουσίας, δηλαδή αν η εκχώρηση παράγει αποτελέσματα και ο εκδοχέας έχει αποκτήσει νόμιμο τίτλο επί της απαίτησης. Το εφαρμοστέο δίκαιο ως προς τα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων θα επιλύσει το ζήτημα της σύγκρουσης προτεραιότητας μεταξύ του εκδοχέα και των δανειστών του εκχωρητή.

¹¹ Ο αγοραίος όγκος της έκδοσης πράξεων τιτλοποίησης ανήλθε σε 237,6 δισ. EUR στην ΕΕ το 2016· 1,27 τρισ. EUR παρέμεναν ανεξόφλητα στα τέλη του 2016 — Securitisation Data Report 4ου τριμήνου του 2016, Ένωση Χρηματοπιστωτικών Αγορών της Ευρώπης (Association for Financial Markets in Europe – AFME).

¹² Το παράδειγμα αυτό αποτελεί προσαρμογή του παραδείγματος που χρησιμοποιείται στο έγγραφο «Legislative Guide on Secured Transactions», σ. 16-17, της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για το διεθνές εμπορικό δίκαιο (UNCITRAL).

Στις αμιγώς εγχώριες εκχωρήσεις απαιτήσεων, είναι σαφές ότι τα έναντι τρίτων (ή εμπράγματα) αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων, δηλαδή οι προβλεπόμενες απαιτήσεις με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται ο εκδοχέας ώστε να διασφαλίζει ότι αποκτά νόμιμο τίτλο επί των εκχωρηθεισών απαιτήσεων σε περίπτωση σύγκρουσης της σειράς προτεραιότητας, προσδιορίζονται σύμφωνα με το εθνικό ουσιαστικό δίκαιο. Ωστόσο, σε ένα διασυνοριακό σενάριο, ενδέχεται να διεκδικούν εφαρμογή περισσότερα του ενός εθνικά δίκαια, και οι εκδοχείς χρειάζονται σαφήνεια ως προς το ποιο από τα εν λόγω δίκαια πρέπει να τηρήσουν για να αποκτήσουν νόμιμο τίτλο επί των εκχωρηθεισών απαιτήσεων.

Νομικός κίνδυνος

Το εφαρμοστέο δίκαιο, δηλαδή το εθνικό δίκαιο που εφαρμόζεται σε μια δεδομένη περίπτωση με διασυνοριακό χαρακτήρα, προσδιορίζεται σύμφωνα με κανόνες σύγκρουσης νόμων. Ελλείπει ενιαίων ενωσιακών κανόνων σύγκρουσης νόμων, το εφαρμοστέο δίκαιο προσδιορίζεται σύμφωνα με τους εθνικούς κανόνες σύγκρουσης νόμων.

Επί του παρόντος, κανόνες σύγκρουσης νόμων που διέπουν τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων υφίστανται σε επίπεδο κρατών μελών. Οι κανόνες σύγκρουσης νόμων των κρατών μελών δεν παρουσιάζουν συνέπεια μεταξύ τους, καθώς βασίζονται σε διαφορετικούς συνδετικούς παράγοντες για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου: για παράδειγμα, οι κανόνες σύγκρουσης νόμων της Ισπανίας και της Πολωνίας βασίζονται στο δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης, οι κανόνες σύγκρουσης νόμων του Βελγίου και της Γαλλίας βασίζονται στο δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή και οι κανόνες σύγκρουσης νόμων των Κάτω Χωρών βασίζονται στο δίκαιο της σύμβασης εκχώρησης. Οι εθνικοί κανόνες σύγκρουσης νόμων είναι επίσης ασαφείς, ιδίως όταν δεν προβλέπονται σε νομοθετική πράξη.

Η ασυνέπεια μεταξύ των κανόνων σύγκρουσης νόμων των κρατών μελών έχει ως αποτέλεσμα να ενδέχεται τα κράτη μέλη να προσδιορίζουν το δίκαιο διαφορετικών χωρών ως το δίκαιο που διέπει τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Αυτή η έλλειψη ασφάλειας δικαίου ως προς το ποιο εθνικό δίκαιο διέπει τα έναντι τρίτων αποτελέσματα δημιουργεί νομικό κίνδυνο στην περίπτωση διασυνοριακών εκχωρήσεων, ο οποίος δεν υπάρχει στις εγχώριες. Ενόψει του εν λόγω νομικού κινδύνου, ο εκδοχέας ενδέχεται να αντιδράσει με τρεις διαφορετικούς τρόπους:

i) αν ο εκδοχέας δεν έχει επίγνωση του νομικού κινδύνου ή επιλέξει να τον αγνοήσει, ενδέχεται να υποστεί απροσδόκητη οικονομική ζημία σε περίπτωση σύγκρουσης προτεραιότητας και να χάσει τον νόμιμο τίτλο επί των εκχωρηθεισών απαιτήσεων. Ο νομικός κίνδυνος που απορρέει από την ανασφάλεια δικαίου σχετικά με το ποιος είναι ο κύριος της απαίτησης κατόπιν διασυνοριακής εκχώρησης προέκυψε στο πλαίσιο της οικονομικής κρίσης του 2008, για παράδειγμα με την κατάρρευση της Lehman Brothers International (Europe), όπου συνεχίζεται μέχρι και σήμερα η διερεύνηση της νόμιμης κυριότητας των περιουσιακών στοιχείων¹³. Ως εκ τούτου, η αβεβαιότητα σχετικά με την κυριότητα των απαιτήσεων μπορεί να έχει αλυσιδωτές επιπτώσεις και να εμβαθύνει και να παρατείνει τον αντίκτυπο μιας οικονομικής κρίσης·

¹³ Από κοινού διαχειριστές της Lehman Brothers International Europe (LBIE), *Fifteenth Progress Report*, 12.4.2016. Βλ. <http://www.pwc.co.uk/services/business-recovery/administrations/lehman/lehman-brothers-international-europe-in-administration-joint-administrators-15th-progress-report-12-april-2016.html>

ii) αν ο εκδοχέας αποφασίσει να μετριάσει τον νομικό κίνδυνο λαμβάνοντας εξειδικευμένες νομικές συμβουλές ως προς το ποιο εθνικό δίκαιο ενδέχεται να ισχύει στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της διασυνοριακής εκχώρησης και να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις όλων των εν λόγω εθνικών δικαίων ώστε να διασφαλίσει τον νόμιμο τίτλο επί των εκχωρηθεισών απαιτήσεων, θα επιβαρυνθεί με συναλλακτικό κόστος υψηλότερο κατά 25 % έως 60 %¹⁴, το οποίο δεν απαιτείται στις εγχώριες εκχωρήσεις·

iii) Αν ο εκδοχέας αποθαρρυνθεί από τον νομικό κίνδυνο και επιλέξει να τον αποφύγει, ενδέχεται να χάσει επιχειρηματικές ευκαιρίες και να μειωθεί η ολοκλήρωση της αγοράς. Δεδομένης της τρέχουσας έλλειψης κοινών κανόνων σύγκρουσης νόμων ως προς τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης, οι εκχωρήσεις απαιτήσεων διενεργούνται κυρίως σε εθνική και όχι σε διασυνοριακή βάση: για παράδειγμα, οι συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων είναι ως επί το πλείστον εγχώριες και το 2016 οι εγχώριες συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων αντιστοιχούσαν περίπου στο 78 % του συνολικού κύκλου εργασιών¹⁵.

Αν ο εκδοχέας αποφασίσει να προχωρήσει στην εκχώρηση, η έλλειψη συνοχής μεταξύ των κανόνων σύγκρουσης νόμων των κρατών μελών συνεπάγεται ότι το αποτέλεσμα της σύγκρουσης προτεραιότητας ως προς την κυριότητα απαίτησης κατόπιν διασυνοριακής εκχώρησης θα ποικίλλει ανάλογα με το εθνικό δίκαιο που θα εφαρμοστεί από το εθνικό δικαστήριο ή την εθνική αρχή που επιλαμβάνεται της διαφοράς. Ανάλογα με το εθνικό δίκαιο που θα εφαρμοστεί, οι αιτούντες μπορεί να αποκτήσουν ή όχι τον νόμιμο τίτλο στο πλαίσιο της διασυνοριακής εκχώρησης.

Προστιθέμενη αξία των ενιαίων κανόνων

Επί του παρόντος, ενιαίοι ενωσιακοί κανόνες σύγκρουσης νόμων προσδιορίζουν το εφαρμοστέο δίκαιο ως προς τις *συμβατικές ενοχές* επί ενοχών και κινητών αξιών. Συγκεκριμένα, ο κανονισμός Ρώμη I¹⁶ προσδιορίζει το εφαρμοστέο δίκαιο ως προς τις συμβατικές σχέσεις μεταξύ των μερών σε μια εκχώρηση απαιτήσεων (μεταξύ του εκχωρητή και του εκδοχέα και μεταξύ του εκδοχέα και του οφειλέτη) και μεταξύ του δανειστή/εκχωρητή και του οφειλέτη. Ο κανονισμός Ρώμη I προσδιορίζει επίσης το εφαρμοστέο δίκαιο στη συμβατική σχέση μεταξύ του πωλητή και του αγοραστή σε συναλλαγές επί κινητών αξιών.

Ενιαίοι ενωσιακοί κανόνες σύγκρουσης νόμων προσδιορίζουν επίσης το εφαρμοστέο δίκαιο ως προς τα *εμπράγματα αποτελέσματα* των συναλλαγών επί τίτλων σε λογιστική μορφή και επί τίτλων η ύπαρξη ή μεταβίβαση των οποίων προϋποθέτει την εγγραφή τους σε δημόσιο βιβλίο, λογαριασμό ή κεντρικό σύστημα καταθέσεων σε τρεις οδηγίες, και συγκεκριμένα στην οδηγία για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, την οδηγία για το αμετάκλητο του διακανονισμού και την οδηγία για την εκκαθάριση. Ωστόσο, δεν έχουν θεσπιστεί ενιαίοι ενωσιακοί κανόνες σύγκρουσης νόμων για το εφαρμοστέο δίκαιο ως προς τα εμπράγματα

¹⁴ Βλ. τις απαντήσεις που έδωσαν στην ερώτηση 23 της δημόσιας διαβούλευσης η ενωσιακή ομοσπονδία του κλάδου πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και εμπορικής χρηματοδότησης (EUF)· η γαλλική ομοσπονδία τραπεζών (Γαλλία)· και η Asset Based Finance Association Limited (ένωση επιχειρήσεων δανεισμού με εμπράγματα ασφάλειες) (ABFA) (Ηνωμένο Βασίλειο).

¹⁵ Ενωσιακή ομοσπονδία του κλάδου πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και εμπορικής χρηματοδότησης – EUF Yearbook, 2016-2017, σ. 13.

¹⁶ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I) (ΕΕ L 177 της 4.7.2008, σ. 6-16).

αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Ο παρών προτεινόμενος κανονισμός αποσκοπεί στην πλήρωση αυτού του κενού.

Οι κοινοί κανόνες σύγκρουσης νόμων που περιέχονται στον προτεινόμενο κανονισμό προβλέπουν ως γενικό κανόνα ότι τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων θα διέπονται από το δίκαιο της χώρας όπου έχει τη συνήθη διαμονή του ο εκχωρητής. Ωστόσο, ο προτεινόμενος κανονισμός προβλέπει και εξαιρέσεις σύμφωνα με τις οποίες ορισμένες εκχωρήσεις θα διέπονται από το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης, αν γι' αυτές δεν θα ήταν κατάλληλος ο γενικός κανόνας, καθώς και τη δυνατότητα επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου για τις τιτλοποιήσεις, με σκοπό την επέκταση της αγοράς τιτλοποιήσεων.

Η θέσπιση σε ενωσιακό επίπεδο ενιαίων κανόνων σύγκρουσης νόμων ως προς τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων θα αποφέρει σημαντική προστιθέμενη αξία στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Πρώτον, η ασφάλεια δικαίου που επιτυγχάνεται από τους ενιαίους κανόνες θα επιτρέψει στους εκδοχείς να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις ενός μόνο εθνικού δικαίου ώστε να εξασφαλίσουν την απόκτηση νόμιμου τίτλου επί των εκχωρηθεισών απαιτήσεων. Αυτή η ασφάλεια δικαίου θα εξαλείψει τον νομικό κίνδυνο που επί του παρόντος συνδέεται με τη διασυνοριακή εκχώρηση απαιτήσεων και συνίσταται στην απροσδόκητη ζημία και τυχόν αλυσιδωτές επιπτώσεις, σε αυξημένο συναλλακτικό κόστος, σε απώλεια επιχειρηματικών ευκαιριών και σε μειωμένη ολοκλήρωση της αγοράς. Οι ενιαίοι κανόνες σύγκρουσης νόμων, που προβλέπονται ιδίως για την τιτλοποίηση, αναγνωρίζουν την πρακτική των μεγάλων φορέων οι οποίοι εφαρμόζουν στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης, αλλά στοχεύουν, παράλληλα, στο να δώσουν τη δυνατότητα στους μικρότερους φορείς να εισέλθουν στην αγορά τιτλοποίησης ή να ενισχύσουν την παρουσία τους σ' αυτήν, υποβάλλοντας τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης των απαιτήσεών τους στο δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή. Η ευελιξία ως προς τους εφαρμοστέους στην τιτλοποίηση κανόνες σύγκρουσης νόμων θα διευκολύνει την επέκταση της αγοράς τιτλοποιήσεων μέσω της εισόδου νέων συμμετεχόντων και τη δημιουργία νέων επιχειρηματικών ευκαιριών.

Δεύτερον, οι ενιαίοι κανόνες σύγκρουσης νόμων στα κράτη μέλη θα διασφαλίσουν ότι θα εφαρμόζεται το ίδιο εθνικό δίκαιο για την επίλυση οποιασδήποτε σύγκρουσης προτεραιότητας η οποία προκύπτει μεταξύ του εκδοχέα και προσώπου που προβάλλει ανταγωνιστικό δικαίωμα, ανεξαρτήτως του ποιο εθνικό δικαστήριο ή ποια εθνική αρχή επιλαμβάνεται της διαφοράς.

Ως εκ τούτου, η καθιέρωση της ασφάλειας δικαίου θα ωθήσει τις διασυνοριακές επενδύσεις, πράγμα που αποτελεί και τον απώτερο στόχο του παρόντος προτεινόμενου κανονισμού σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών.

Τι είναι απαίτηση;

Απαίτηση είναι το δικαίωμα ενός δανειστή κατά ενός οφειλέτη, το οποίο συνίσταται στην καταβολή χρηματικού ποσού (για παράδειγμα, εμπορικές απαιτήσεις) ή στην εκπλήρωση υποχρέωσης (για παράδειγμα, υποχρέωση παράδοσης των υποκείμενων στοιχείων ενεργητικού βάσει σύμβασης παραγώγων).

Οι απαιτήσεις μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις κατηγορίες:

i) Η πρώτη κατηγορία καλύπτει τις «παραδοσιακές απαιτήσεις» ή εμπορικές απαιτήσεις, όπως εισπρακτέα χρήματα από συναλλαγές που δεν έχουν διακανονιστεί (για παράδειγμα, εισπρακτέα εταιρείας τα οποία της οφείλονται από πελάτη της για ανεξόφλητα τιμολόγια).

ii) Χρηματοπιστωτικά μέσα όπως αυτά ορίζονται στην οδηγία 2014/65/ΕΕ¹⁷, τα οποία περιλαμβάνουν κινητές αξίες και παράγωγα που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Ενώ οι κινητές αξίες είναι περιουσιακά στοιχεία, τα παράγωγα είναι συμβάσεις που περιλαμβάνουν τόσο δικαιώματα (ή απαιτήσεις) όσο και υποχρεώσεις για τα συμβαλλόμενα μέρη. Η δεύτερη κατηγορία απαιτήσεων είναι απαιτήσεις που απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα (οι οποίες ορισμένες φορές αναφέρονται ως «χρηματοοικονομικές απαιτήσεις»), όπως απαιτήσεις που απορρέουν από συμβάσεις παραγώγων (για παράδειγμα, το ποσό που οφείλεται μετά τον υπολογισμό της εκκαθάρισης σε σύμβαση παραγώγων).

iii) Η τρίτη κατηγορία απαιτήσεων είναι μετρητά που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα (για παράδειγμα τράπεζα), όπου ο δικαιούχος του λογαριασμού (για παράδειγμα καταναλωτής) είναι ο δανειστής και το πιστωτικό ίδρυμα είναι ο οφειλέτης.

Η παρούσα πρόταση αφορά τα έναντι τρίτων (ή εμπράγματα) αποτελέσματα της εκχώρησης των προαναφερθεισών απαιτήσεων. Δεν καλύπτει τη μεταβίβαση *συμβάσεων* (π.χ. συμβάσεων παραγώγων), στις οποίες περιλαμβάνονται τόσο δικαιώματα (ή απαιτήσεις) όσο και υποχρεώσεις, ή την ανανέωση συμβάσεων που περιλαμβάνουν τέτοια δικαιώματα και υποχρεώσεις. Δεδομένου ότι η παρούσα πρόταση δεν καλύπτει τη μεταβίβαση ή την ανανέωση συμβάσεων, η διαπραγμάτευση χρηματοπιστωτικών μέσων, καθώς επίσης η εκκαθάριση και ο διακανονισμός αυτών των μέσων, θα εξακολουθήσουν να διέπονται από το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές, όπως προβλέπεται στον κανονισμό Ρώμη Ι. Κατά κανόνα, αυτό το δίκαιο επιλέγεται από τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης ή καθορίζεται από κανόνες μη διακριτικής ευχέρειας που εφαρμόζονται στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Οι απαιτήσεις που απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως αυτά ορίζονται στην οδηγία 2014/65/ΕΕ, όπως οι απαιτήσεις που απορρέουν από συμβάσεις παραγώγων, είναι σημαντικές για την ορθή λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών. Όπως και στην περίπτωση των κινητών αξιών, οι συναλλαγές επί χρηματοπιστωτικών μέσων όπως τα παράγωγα δημιουργούν μεγάλο όγκο διασυννοριακών συναλλαγών. Τα χρηματοπιστωτικά μέσα όπως τα παράγωγα συχνά καταχωρίζονται σε λογιστική μορφή.

Η μορφή καταχώρισης της ύπαρξης ή της μεταβίβασης χρηματοπιστωτικών μέσων όπως τα παράγωγα, είτε είναι λογιστική είτε όχι, διέπεται από το δίκαιο του οικείου κράτους μέλους. Σε κάποια κράτη μέλη, ορισμένα είδη παραγώγων καταχωρίζονται σε λογιστική μορφή και θεωρούνται κινητές αξίες, ενώ σε άλλα όχι. Ανάλογα με το αν, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, ένα χρηματοπιστωτικό μέσο όπως σύμβαση παραγώγων καταχωρίζεται σε λογιστική μορφή και θεωρείται κινητή αξία ή όχι, η αρχή ή το δικαστήριο που επιλαμβάνεται διαφοράς σχετικής με το ποιος έχει τον νόμιμο τίτλο επί του χρηματοπιστωτικού μέσου ή επί της απαίτησης που απορρέει από το εν λόγω χρηματοπιστωτικό μέσο θα εφαρμόζει τον κανόνα σύγκρουσης νόμων για τα εμπράγματα αποτελέσματα της μεταβίβασης τίτλων σε λογιστική μορφή ή τον κανόνα σύγκρουσης νόμων για τα εμπράγματα αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων.

¹⁷ Τα χρηματοπιστωτικά μέσα παρατίθενται στο τμήμα Γ του παραρτήματος 1 της οδηγίας 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349-496).

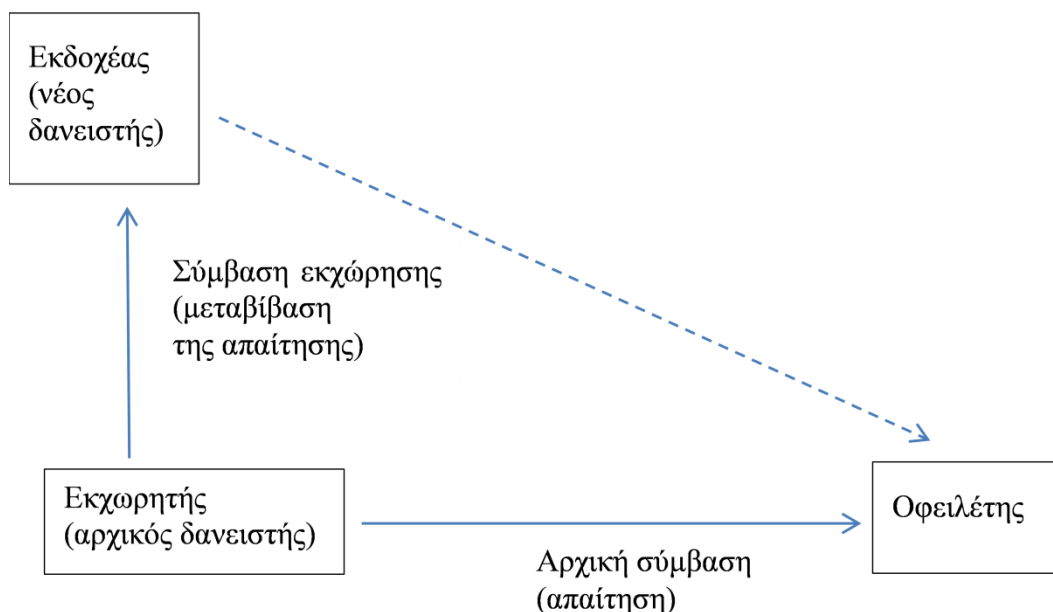
Η παρούσα πρόταση αφορά τους κανόνες σύγκρουσης νόμων που διέπουν τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης «παραδοσιακών απαιτήσεων», «χρηματοοικονομικών απαιτήσεων» (δηλαδή απαιτήσεων που απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα όπως παράγωγα τα οποία δεν καταχωρίζονται σε λογιστική μορφή και δεν θεωρούνται κινητές αξίες σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο) και «μετρητών που έχουν πιστωθεί σε πιστωτικό ίδρυμα», τα οποία θεωρούνται όλα «απαιτήσεις».

Τα έναντι τρίτων αποτελέσματα συναλλαγών επί χρηματοπιστωτικών μέσων όπως παράγωγα τα οποία καταχωρίζονται σε λογιστική μορφή και θεωρούνται κινητές αξίες σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο διέπονται από τους κανόνες σύγκρουσης νόμων που εφαρμόζονται στα εμπράγματα αποτελέσματα συναλλαγών επί τίτλων σε λογιστική μορφή και τίτλων η ύπαρξη ή μεταβίβαση των οποίων προϋποθέτει την εγγραφή τους σε δημόσιο βιβλίο, λογαριασμό ή κεντρικό σύστημα καταθέσεων, που ορίζονται, συγκεκριμένα, στην οδηγία για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, στην οδηγία για το αμετάκλητο του διακανονισμού και στην οδηγία για την εκκαθάριση. Επομένως, το πεδίο εφαρμογής των κανόνων σύγκρουσης νόμων στην παρούσα πρόταση και το πεδίο εφαρμογής των κανόνων σύγκρουσης νόμων σ' αυτές τις τρεις οδηγίες δεν συμπίπτουν, καθώς το πρώτο αφορά απαιτήσεις, ενώ το δεύτερο αφορά τίτλους σε λογιστική μορφή και τίτλους η ύπαρξη ή μεταβίβαση των οποίων προϋποθέτει την εγγραφή τους σε δημόσιο βιβλίο, λογαριασμό ή κεντρικό σύστημα καταθέσεων¹⁸. Διευκρινίσεις σχετικά με τις τρεις αυτές οδηγίες παρατίθενται στην ανακοίνωση σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο ως προς τα εμπράγματα αποτελέσματα των συναλλαγών επί κινητών αξιών η οποία εκδόθηκε σήμερα.

¹⁸ Βλ. άρθρο 9 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, άρθρο 9 παράγραφος 2 της οδηγίας για το αμετάκλητο του διακανονισμού και άρθρο 24 της οδηγίας για την εκκαθάριση. Ενώ η οδηγία για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις και η οδηγία για το αμετάκλητο του διακανονισμού αναφέρονται σε τίτλους σε λογιστική μορφή, η οδηγία για την εκκαθάριση αναφέρεται σε τίτλους η ύπαρξη ή μεταβίβαση των οποίων προϋποθέτει την εγγραφή τους σε δημόσιο βιβλίο, λογαριασμό ή κεντρικό σύστημα καταθέσεων.

Τι είναι η εκχώρηση απαίτησης;

Στην εκχώρηση απαίτησης, ο δανειστής (εκχωρητής) μεταβιβάζει σε άλλο πρόσωπο (εκδοχέα) το δικαίωμά του επί απαίτησης την οποία έχει κατά του οφειλέτη.

Η διαφάνεια ως προς το ποιος έχει την κυριότητα μιας απαίτησης μετά τη διασυνοριακή εκχώρησή της είναι σημαντική για τους συμμετέχοντες στις χρηματοπιστωτικές αγορές, αλλά και για την πραγματική οικονομία. Αυτό συμβαίνει επειδή η εκχώρηση απαιτήσεων χρησιμοποιείται συχνά από τις επιχειρήσεις ως μηχανισμός απόκτησης ρευστότητας ή πρόσβασης σε πιστώσεις.

Στις συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, για παράδειγμα, μια εταιρεία (εκχωρητής) πωλεί τις απαιτήσεις της σε πράκτορα απαιτήσεων (εκδοχέα), συχνά τράπεζα, με αντάλλαγμα την άμεση παροχή μετρητών. Η πλειονότητα των χρηστών συμβάσεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων είναι ΜΜΕ (87 %)¹⁹.

Η εκχώρηση απαιτήσεων χρησιμοποιείται επίσης από καταναλωτές, εταιρείες και τράπεζες, με σκοπό την πρόσβαση σε πιστώσεις, για παράδειγμα στην περίπτωση των πράξεων παροχής ασφάλειας. Στις πράξεις παροχής ασφάλειας, απαιτήσεις όπως μετρητά που έχουν πιστωθεί σε τραπεζικό λογαριασμό ή δανειακές απαιτήσεις (δηλαδή τραπεζικά δάνεια) μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως χρηματοοικονομική ασφάλεια για τη σύναψη δανειακής σύμβασης (για παράδειγμα, ένας καταναλωτής μπορεί να χρησιμοποιήσει μετρητά τα οποία έχουν πιστωθεί σε τραπεζικό λογαριασμό ως ασφάλεια για τη λήψη πίστωσης και μια τράπεζα μπορεί να χρησιμοποιήσει ένα πιστωτικό δάνειο ως ασφάλεια για τη λήψη πίστωσης).

Τέλος, η εκχώρηση απαιτήσεων χρησιμοποιείται επίσης από εταιρείες και τράπεζες με σκοπό τον δανεισμό από τις κεφαλαιαγορές μέσω της εκχώρησης πολλαπλών παρόμοιων απαιτήσεων σε εταιρεία ειδικού σκοπού και την επακόλουθη τιτλοποίηση των απαιτήσεων αυτών ως χρεογράφων (π.χ. ομόλογα).

¹⁹ Factoring and Commercial Finance: A Whitepaper, σ. 20, της Ενωσιακής ομοσπονδίας του κλάδου πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων και εμπορικής χρηματοδότησης (EUF).

Οι φορείς που επηρεάζονται άμεσα από τον νομικό κίνδυνο στις διασυνοριακές συναλλαγές απαιτήσεων και τίτλων είναι δανειστές (μικροεπενδυτές και εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων ΜΜΕ), χρηματοπιστωτικά ιδρύματα (π.χ. τράπεζες που ασχολούνται με τη χορήγηση δανείων, την πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, την παροχή ασφάλειας και την τιτλοποίηση), χρηματοπιστωτικοί ενδιάμεσοι που πραγματοποιούν συναλλαγές επί απαιτήσεων και τελικοί επενδυτές (ταμεία, μικροεπενδυτές).

Ανάπτυξη των κανόνων σύγκρουσης νόμων ως προς την εκχώρηση απαιτήσεων

Με την αυξανόμενη διασυνδεσιμότητα των εθνικών αγορών, η εκχώρηση απαιτήσεων έχει συχνά διασυνοριακό χαρακτήρα (για παράδειγμα, ο εκχωρητής και ο εκδοχέας, ή ο εκδοχέας και ο οφειλέτης, βρίσκονται σε διαφορετικές χώρες). Επομένως, τα δίκαια περισσότερων της μίας χωρών ενδέχεται να διεκδικούν εφαρμογή ως προς την απαίτηση. Οι κανόνες σύγκρουσης νόμων που προβλέπονται σε επίπεδο Ένωσης ή κράτους μέλους θα πρέπει να προσδιορίζουν ποιο εθνικό δίκαιο εφαρμόζεται ως προς τα διάφορα στοιχεία μιας διασυνοριακής εκχώρησης απαιτήσεων.

Οι κανόνες σύγκρουσης νόμων που διέπουν τη διασυνοριακή εκχώρηση απαιτήσεων αφορούν δύο πτυχές: (1) την ενοχική, που αναφέρεται στις αμοιβαίες υποχρεώσεις των μερών· και (2) την εμπράγματη, που αναφέρεται στη μεταβίβαση δικαιωμάτων κυριότητας επί της απαίτησης και που ως εκ τούτου μπορεί να επηρεάσει τρίτους.

Ο κανονισμός Ρώμη I για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές εναρμόνισε τους κανόνες σύγκρουσης νόμων σε ενωσιακό επίπεδο όσον αφορά τις **ενοχικές πτυχές** της εκχώρησης απαιτήσεων. Επομένως, ο εν λόγω κανονισμός περιέχει ενιαίους κανόνες σύγκρουσης νόμων όσον αφορά (i) τη σχέση μεταξύ των μερών της σύμβασης εκχώρησης – εκχωρητή και εκδοχέα²⁰ – και (ii) τις σχέσεις μεταξύ εκδοχέα και οφειλέτη²¹. Οι κανόνες σύγκρουσης νόμων του κανονισμού Ρώμη I έχουν επίσης εφαρμογή ως προς τη σχέση μεταξύ του αρχικού δανειστή (εκχωρητή) και του οφειλέτη²².

Αντιθέτως, δεν υπάρχουν κανόνες σύγκρουσης νόμων σε ενωσιακό επίπεδο ως προς τις **εμπράγματες πτυχές** της εκχώρησης απαιτήσεων. Οι εμπράγματες πτυχές των έναντι τρίτων αποτελεσμάτων της εκχώρησης απαιτήσεων ρυθμίζουν γενικά το ποιος έχει δικαιώματα κυριότητας επί απαίτησης και ιδίως: (i) με ποιες προβλεπόμενες απαιτήσεις πρέπει να συμμορφώνεται ο εκδοχέας ώστε να διασφαλιστεί ότι θα αποκτήσει τον νόμιμο τίτλο επί της απαίτησης μετά την εκχώρηση (για παράδειγμα, καταχώριση της μεταβίβασης στο δημόσιο μητρώο, έγγραφη αναγγελία της εκχώρησης προς τον οφειλέτη), και (ii) πώς επιλύονται οι συγκρούσεις ως προς τη σειρά προτεραιότητας, δηλαδή, οι συγκρούσεις μεταξύ διαφόρων προσώπων που προβάλλουν ανταγωνιστικά δικαιώματα ως προς την κυριότητα απαίτησης μετά από διασυνοριακή εκχώρηση (για παράδειγμα, μεταξύ δύο εκδοχέων όταν η ίδια απαίτηση έχει εκχωρηθεί δύο φορές, ή μεταξύ εκδοχέα και δανειστή του εκχωρητή).

Το ερώτημα του ποιο δίκαιο θα πρέπει να διέπει τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων εξετάστηκε για πρώτη φορά όταν η σύμβαση της Ρώμης του 1980 μετατράπηκε στον κανονισμό Ρώμη I²³ και, στη συνέχεια, κατά τη διάρκεια των νομοθετικών

²⁰ Άρθρο 14 παράγραφος 1 του κανονισμού Ρώμη I.

²¹ Άρθρο 14 παράγραφος 2 του κανονισμού Ρώμη I.

²² Άρθρα 2 και 3 του κανονισμού Ρώμη I.

²³ Ερώτηση 18 του πράσινου βιβλίου σχετικά με τη μετατροπή σε κοινοτική πράξη και τον εκσυγχρονισμό της σύμβασης της Ρώμης του 1980 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές, [COM\(2002\) 654 τελικό](#), σ. 39–41.

διαπραγματεύσεων που οδήγησαν στην έκδοση του κανονισμού Ρώμη I. Στην πρόταση της Επιτροπής για τον κανονισμό Ρώμη I επελέγη το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή ως το εφαρμοστέο δίκαιο για τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων²⁴. Τελικά, δεν συμπεριλήφθηκε στον κανονισμό κανόνας σύγκρουσης νόμων ως προς τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης²⁵, εξαιτίας της πολυπλοκότητας του ζητήματος και της έλλειψης χρόνου για την εξέτασή του με την απαιτούμενη ενδελέχεια.

Ωστόσο, το άρθρο 27 παράγραφος 2 του κανονισμού Ρώμη I αναγνώρισε τη σημασία αυτού του ανεπίλυτου ζητήματος, επιβάλλοντας στην Επιτροπή την υποχρέωση να υποβάλει έκθεση σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων, συνοδευόμενη, εφόσον ήταν απαραίτητο, από πρόταση τροποποίησης του κανονισμού²⁶. Για τον σκοπό αυτό, η Επιτροπή προέβη σε ανάθεση εκπόνησης εξωτερικής μελέτης²⁷ και, το 2016, εξέδωσε έκθεση η οποία περιείχε πιθανές προσεγγίσεις στο θέμα αυτό²⁸. Στην έκθεσή της, η Επιτροπή επισήμανε ότι η έλλειψη ενιαίων κανόνων σύγκρουσης νόμων που προσδιορίζουν το δίκαιο που διέπει τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων και τα ζητήματα προτεραιότητας μεταξύ προσώπων που προβάλλουν ανταγωνιστικά δικαιώματα θίγει την ασφάλεια δικαίου, δημιουργεί πρακτικά προβλήματα και έχει ως αποτέλεσμα αυξημένα νομικά έξοδα²⁹.

- **Συνέπεια με τις ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η παρούσα πρόταση συνάδει με την απαίτηση που προβλέπεται στο άρθρο 27 παράγραφος 2 του κανονισμού Ρώμη I, σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή πρέπει να δημοσιεύσει έκθεση και, αν χρειάζεται, πρόταση, σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαίτησης, καθώς και σχετικά με την προτεραιότητα του εκδοχέα έναντι δικαιώματος άλλου προσώπου. Η πρόταση εναρμονίζει τους κανόνες σύγκρουσης νόμων ως προς τα ζητήματα αυτά, καθώς και το πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου, δηλαδή τα ζητήματα που θα πρέπει να διέπονται από το εθνικό δίκαιο το οποίο προσδιορίζεται από την πρόταση ως εφαρμοστέο.

Η πρόταση συνάδει με υφιστάμενες πράξεις της Ένωσης ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ιδίως με τον κανονισμό Ρώμη I όσον αφορά τις απαιτήσεις που καλύπτονται από το πεδίο εφαρμογής των δύο πράξεων.

²⁴ Άρθρο 13 παράγραφος 3 της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I), COM(2005) 650 τελικό.

²⁵ Βλ. άρθρο 13 παράγραφος 3 της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I), [COM\(2005\) 650 τελικό](#), και άρθρο 14 του [κανονισμού Ρώμη I](#).

²⁶ Άρθρο 27 παράγραφος 2 του κανονισμού Ρώμη I.

²⁷ Βρετανικό Ινστιτούτο Διεθνούς και Συγκριτικού Δικαίου (British Institute of International and Comparative Law – BIICL), Study on the question of effectiveness of an assignment or subrogation of a claim against third parties and the priority of the assigned or subrogated claim over a right of another person, 2011 («Μελέτη σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαίτησης ή της υποκατάστασης σε απαίτηση και σχετικά με την προτεραιότητα της εκχωρηθείσας ή της καθ' υποκατάσταση απαίτησης έναντι του δικαιώματος άλλου προσώπου») («[Μελέτη BIICL](#)»).

²⁸ Έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαίτησης ή της υποκατάστασης σε απαίτηση και σχετικά με την προτεραιότητα της εκχωρηθείσας ή της καθ' υποκατάσταση απαίτησης έναντι του δικαιώματος άλλου προσώπου, [COM\(2016\) 626 final](#) («[έκθεση της Επιτροπής](#)»).

²⁹ Έκθεση της Επιτροπής, σ. 12.

Η πρόταση συνάδει επίσης με τον κανονισμό για την αφερεγγυότητα³⁰ όσον αφορά το συνδυαστικό στοιχείο που καθορίζει το εφαρμοστέο δίκαιο στις διαδικασίες αφερεγγυότητας. Το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή, που επιλέγεται στην πρόταση ως το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων, συμπίπτει με το εφαρμοστέο δίκαιο σε περίπτωση αφερεγγυότητας του εκχωρητή καθώς, σύμφωνα με τον κανονισμό για την αφερεγγυότητα, η κύρια διαδικασία αφερεγγυότητας κινείται στο κράτος μέλος στο οποίο βρίσκεται το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη. Τα περισσότερα ερωτήματα ως προς τα αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων από τον εκχωρητή προκύπτουν σε περίπτωση αφερεγγυότητάς του. Η πτωχευτική περιουσία του εκχωρητή ποικίλλει ανάλογα με το αν ο νόμιμος τίτλος επί των εκχωρηθεισών απαιτήσεων έχει μεταβιβαστεί στον εκδοχέα ή όχι και, ως εκ τούτου, με το αν μπορεί να θεωρηθεί ότι η εκχώρηση απαιτήσεων στην οποία έχει προβεί ο εκχωρητής παράγει αποτελέσματα έναντι τρίτων (για παράδειγμα έναντι των δανειστών του). Η υπαγωγή των ζητημάτων που άπτονται της σειράς προτεραιότητας και των αποτελεσμάτων της εκχώρησης απαιτήσεων έναντι τρίτων, όπως οι δανειστές του εκχωρητή, στο ίδιο δίκαιο που διέπει την αφερεγγυότητα του εκχωρητή αποσκοπεί στη διευκόλυνση της εξυγίανσης του εκχωρητή σε περίπτωση αφερεγγυότητας.

- **Συνέπεια με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Οι στόχοι της πρωτοβουλίας συνάδουν με τις πολιτικές της Ένωσης ως προς τη ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών αγορών.

Για τη διευκόλυνση των διασυνοριακών επενδύσεων, το σχέδιο δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών προβλέπει στοχοθετημένη δράση σχετικά με τους κανόνες που διέπουν την κυριότητα των κινητών αξιών και τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Στο σχέδιο δράσης προσδιορίζεται περαιτέρω ότι η Επιτροπή θα πρέπει να προτείνει νομοθετική πρωτοβουλία για τον προσδιορισμό, με ασφάλεια δικαίου, του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου στην κυριότητα κινητών αξιών και στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων.

Περιορίζοντας την ανασφάλεια δικαίου η οποία ενδέχεται να αποθαρρύνει τις διασυνοριακές εκχωρήσεις απαιτήσεων ή να επιφέρει επιπρόσθετες δαπάνες για τις συναλλαγές αυτές, η παρούσα πρόταση θα συμβάλει στον στόχο της ενθάρρυνσης των διασυνοριακών επενδύσεων. Καθώς μειώνει τη ζημία που ενδέχεται να προκύψει αν οι συμμετέχοντες στην αγορά δεν έχουν επίγνωση του νομικού κινδύνου που απορρέει από την ανασφάλεια δικαίου, η πρόταση συνάδει πλήρως με τον στόχο της προστασίας των επενδυτών, ο οποίος αποτυπώνεται σε διάφορους ενωσιακούς κανονισμούς για τις χρηματοπιστωτικές αγορές. Τέλος, καθώς εναρμονίζει τους κανόνες σύγκρουσης νόμων ως προς τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων, η πρόταση θα παράσχει ασφάλεια δικαίου στα μέρη των συμβάσεων πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, των πράξεων παροχής ασφάλειας και των τιτλοποιήσεων, και ως εκ τούτου θα διευκολύνει την πρόσβαση σε φθηνότερη χρηματοδότηση για τις ΜΜΕ και τους καταναλωτές.

Σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών, η παρούσα πρόταση σχετικά με τις απαιτήσεις συμπληρώνεται από μια μη νομοθετική πρωτοβουλία σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στα εμπράγματα αποτελέσματα των συναλλαγών επί κινητών αξιών. Επί του παρόντος, οι κανόνες σύγκρουσης νόμων σχετικά με τα εμπράγματα αποτελέσματα των διασυνοριακών συναλλαγών επί κινητών αξιών καθορίζονται στην οδηγία για τις

³⁰ Κανονισμός (ΕΕ) 2015/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας, ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 19-72.

χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, στην οδηγία για το αμετάκλητο του διακανονισμού και στην οδηγία για την εκκαθάριση. Όπως αναφέρθηκε, το πεδίο εφαρμογής των κανόνων σύγκρουσης νόμων στην παρούσα πρόταση και το πεδίο εφαρμογής των κανόνων σύγκρουσης νόμων σ' αυτές τις τρεις οδηγίες δεν συμπίπτουν, καθώς το πρώτο αφορά απαιτήσεις, ενώ το δεύτερο αφορά τίτλους σε λογιστική μορφή και τίτλους η ύπαρξη ή μεταβίβαση των οποίων προϋποθέτει την εγγραφή τους σε δημόσιο βιβλίο, λογαριασμό ή κεντρικό σύστημα καταθέσεων³¹.

Παρόλο που υφίστανται ενιαίοι κανόνες σύγκρουσης νόμων ως προς τις κινητές αξίες στις τρεις προαναφερθείσες οδηγίες, οι κανόνες αυτοί δεν έχουν το ίδιο λεκτικό και ερμηνεύονται και εφαρμόζονται με διαφορετικό τρόπο στα κράτη μέλη.

Η εκτίμηση επιπτώσεων που διενεργήθηκε τόσο ως προς τις απαιτήσεις όσο και ως προς τις κινητές αξίες έδειξε ότι η πλήρης έλλειψη κοινών κανόνων σύγκρουσης νόμων ως προς τα εμπράγματα αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων είναι ένας από τους παράγοντες για τη διενέργεια της εκχώρησης απαιτήσεων σε εθνική και όχι σε διασυνοριακή βάση. Αντιθέτως, όσον αφορά τις συναλλαγές επί κινητών αξιών, η ανασφάλεια δικαίου που προκύπτει από τις διαφορετικές ερμηνείες των υφιστάμενων οδηγιών δεν φαίνεται να δημιουργεί εμπόδια για την ανάπτυξη σημαντικών διασυνοριακών αγορών. Το γεγονός αυτό, σε συνδυασμό με τα λιγοστά απτά στοιχεία ως προς την ύπαρξη ουσιώδους κινδύνου σε ό,τι αφορά τις κινητές αξίες, υποστήριξε την επιλογή μιας μη νομοθετικής πρωτοβουλίας ως την προτιμώμενη επιλογή πολιτικής για τις κινητές αξίες.

Εν συντομία, η βασική διαφορά μεταξύ του τομέα των απαιτήσεων και αυτού των κινητών αξιών είναι ότι, ενώ υπάρχει πλήρης έλλειψη ενωσιακών κανόνων σύγκρουσης νόμων ως προς τα εμπράγματα αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων, κάτι το οποίο υποδεικνύει την ανάγκη λήψης νομοθετικών μέτρων ώστε να εξαλειφθεί ο νομικός κίνδυνος στις διασυνοριακές εκχωρήσεις απαιτήσεων, τρεις οδηγίες περιλαμβάνουν ήδη κανόνες σύγκρουσης νόμων για τα εμπράγματα αποτελέσματα των συναλλαγών επί κινητών αξιών οι οποίοι, παρόλο που δεν έχουν ενιαίο λεκτικό, απαιτούν μόνο την έγκριση μη δεσμευτικών κανόνων.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

• Νομική βάση

Η νομική βάση της πρότασης είναι το άρθρο 81 παράγραφος 2 στοιχείο γ) της ΣΛΕΕ, το οποίο, στον τομέα της δικαστικής συνεργασίας σε αστικές υποθέσεις που έχουν διασυνοριακές επιπτώσεις, δίνει ρητώς στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο την εξουσία να λαμβάνουν μέτρα με τα οποία διασφαλίζεται «η συμβατότητα των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά την άρση των συγκρούσεων ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο (...)»

Λόγω του πρωτοκόλλου αριθ. 22 της ΣΛΕΕ, μέτρα νομικού χαρακτήρα που θεσπίζονται στον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, όπως κανόνες σύγκρουσης νόμων, δεν έχουν

³¹ Βλ. άρθρο 9 παράγραφοι 1 και 2 της οδηγίας για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις, άρθρο 9 παράγραφος 2 της οδηγίας για το αμετάκλητο του διακανονισμού και άρθρο 24 της οδηγίας για την εκκαθάριση. Ενώ η οδηγία για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις και η οδηγία για το αμετάκλητο του διακανονισμού αναφέρονται σε τίτλους σε λογιστική μορφή, η οδηγία για την εκκαθάριση αναφέρεται σε τίτλους η ύπαρξη ή μεταβίβαση των οποίων προϋποθέτει την εγγραφή τους σε δημόσιο βιβλίο, λογαριασμό ή κεντρικό σύστημα καταθέσεων.

δεσμευτική ισχύ ούτε εφαρμόζονται όσον αφορά τη Δανία. Λόγω του πρωτοκόλλου αριθ. 21 της ΣΛΕΕ, το Ηνωμένο Βασίλειο και η Ιρλανδία επίσης δεν δεσμεύονται από τέτοια μέτρα. Ωστόσο, μετά την υποβολή πρότασης στον εν λόγω χώρο, αυτά τα κράτη μέλη μπορούν να κοινοποιήσουν την επιθυμία τους να συμμετάσχουν στη θέσπιση και την εφαρμογή του μέτρου και, μετά τη θέσπιση του μέτρου, μπορούν να κοινοποιήσουν την πρόθεσή τους να αποδεχτούν το εν λόγω μέτρο.

- **Επικουρικότητα**

Η υφιστάμενη ανασφάλεια δικαίου και ο νομικός κίνδυνος που απορρέει από αυτήν οφείλονται στην απόκλιση των κανόνων ουσιαστικού δικαίου των κρατών μελών, οι οποίοι διέπουν τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Τα κράτη μέλη δεν έχουν τη δυνατότητα να εξαλείψουν τον νομικό κίνδυνο και τα εμπόδια στις διασυνοριακές εκχωρήσεις απαιτήσεων ενεργώντας μεμονωμένα, καθώς, για να μπορούν να εφαρμοστούν οι εθνικοί κανόνες και οι εθνικές διαδικασίες σε διασυνοριακές περιπτώσεις, αυτά θα έπρεπε να είναι κοινά ή τουλάχιστον συμβατά. Απαιτούνται ενέργειες σε ενωσιακό επίπεδο ώστε να διασφαλιστεί ότι το ίδιο δίκαιο θα προσδιορίζεται σε όλη την Ένωση ως το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων, ανεξάρτητα από το κράτος μέλος του οποίου τα δικαστήρια ή οι αρχές επιλαμβάνονται μιας διαφοράς ως προς την κυριότητα μιας εκχωρηθείσας απαίτησης.

- **Αναλογικότητα**

Επί του παρόντος, κάθε κράτος μέλος διαθέτει (i) τους δικούς του κανόνες ουσιαστικού δικαίου που διέπουν τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων και (ii) τους δικούς του κανόνες σύγκρουσης νόμων που καθορίζουν ποιο εθνικό ουσιαστικό δίκαιο διέπει τα εν λόγω έναντι τρίτων αποτελέσματα. Τόσο οι ουσιαστικοί κανόνες όσο και οι κανόνες σύγκρουσης νόμων των κρατών μελών παρουσιάζουν διαφορές και, σε ορισμένες περιπτώσεις, οι κανόνες σύγκρουσης νόμων είναι ασαφείς ή δεν προβλέπονται σε νομοθετική πράξη. Οι αποκλίσεις αυτές δημιουργούν ανασφάλεια δικαίου η οποία έχει ως αποτέλεσμα νομικό κίνδυνο, καθώς το ουσιαστικό δίκαιο περισσότερων από μία χωρών ενδέχεται να εφαρμόζεται σε μία μόνο διασυνοριακή απαίτηση.

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η ασφάλεια δικαίου, η ΕΕ θα μπορούσε να προτείνει (i) την εναρμόνιση των ουσιαστικών κανόνων όλων των κρατών μελών οι οποίοι διέπουν τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων, ή (ii) την εναρμόνιση των κανόνων σύγκρουσης νόμων οι οποίοι διέπουν τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Η λύση που προτείνεται είναι να παρέχεται ασφάλεια δικαίου μέσω της εναρμόνισης των κανόνων σύγκρουσης νόμων. Αυτή είναι μια πιο αναλογική λύση, η οποία είναι σύμφωνη με την αρχή της επικουρικότητας, δεδομένου ότι δεν επηρεάζει το εθνικό ουσιαστικό δίκαιο και εφαρμόζεται μόνο σε εκχωρήσεις απαιτήσεων με διασυνοριακό χαρακτήρα.

Η δράση αυτή σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων είναι κατάλληλη για την επίτευξη του στόχου της ασφάλειας δικαίου και της εξάλειψης του νομικού κινδύνου που απορρέει από τις διασυνοριακές εκχωρήσεις απαιτήσεων, διευκολύνοντας ως εκ τούτου τις διασυνοριακές επενδύσεις, την πρόσβαση σε φθηνότερη πίστωση και την ενοποίηση της αγοράς, χωρίς να υπερβαίνει τα όρια του αναγκαίου για την επίτευξη του στόχου.

- **Επιλογή της νομικής πράξης**

Η επιθυμητή ομοιογένεια των κανόνων σύγκρουσης νόμων μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω κανονισμού, διότι μόνο ο κανονισμός εξασφαλίζει πλήρως συνεκτική ερμηνεία και εφαρμογή των κανόνων. Σύμφωνα με προηγούμενες πράξεις της Ένωσης για τους κανόνες σύγκρουσης νόμων, η προτιμώμενη νομική πράξη είναι, ως εκ τούτου, ο κανονισμός.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη και συλλογή και χρήση εμπειρογνώσιας**

Η Επιτροπή είχε ενεργές επαφές με τα ενδιαφερόμενα μέρη και πραγματοποίησε διεξοδικές διαβουλεύσεις καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εκτίμησης επιπτώσεων. Το αποτέλεσμα της στρατηγικής της διαβούλευσης ήταν να προσδιοριστεί μια σειρά ενεργειών στις οποίες θα έπρεπε να προβεί η Επιτροπή, ιδίως μια διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση· δύο συνεδριάσεις με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, μία με εμπειρογνώμονες στη σύγκρουση νόμων και μία με εμπειρογνώμονες στις χρηματοπιστωτικές αγορές· και ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου, απαρτιζόμενη από πανεπιστημιακούς, επαγγελματίες νομικούς και μέλη του κλάδου, με εμπειρογνώσια τόσο ως προς τους κανόνες σύγκρουσης νόμων όσο και ως προς τις χρηματοπιστωτικές αγορές. Η στρατηγική των διαβουλεύσεων περιλάμβανε επίσης μια μελέτη που ανέθεσε η Επιτροπή και την οποία εκπόνησε το Βρετανικό Ινστιτούτο Διεθνούς και Συγκριτικού Δικαίου (BIICL) σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα τις εκχώρησης απαιτήσεων και με τις συγκρούσεις προτεραιότητας μεταξύ προσώπων που προβάλλουν συγκρουόμενα δικαιώματα. Τα ενδιαφερόμενα μέρη δεν υπέβαλαν παρατηρήσεις σχετικά με την αρχική εκτίμηση επιπτώσεων, η οποία δημοσιεύτηκε στις 28 Φεβρουαρίου 2017.

Η μελέτη την οποία ανέθεσε η Επιτροπή έδειξε ότι το εφαρμοστέο δίκαιο σήμερα ως προς την επίλυση της σύγκρουσης νόμων σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων είναι συνήθως το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή (για παράδειγμα, στο Βέλγιο, τη Γαλλία και το Λουξεμβούργο ως προς την τιτλοποίηση), το δίκαιο που διέπει την εκχωρηθείσα απαίτηση (για παράδειγμα, στην Ισπανία και στην Πολωνία) και το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση μεταξύ του εκχωρητή και του εκδοχέα (για παράδειγμα, στις Κάτω Χώρες).

Η διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση ξεκίνησε στις 7 Απριλίου 2017 και ολοκληρώθηκε στις 30 Ιουνίου 2017, πράγμα που συνάδει με το πρότυπο ελάχιστης διάρκειας 12 εβδομάδων για τις δημόσιες διαβουλεύσεις που διοργανώνει η Επιτροπή. Ο στόχος της δημόσιας διαβούλευσης ήταν να συγκεντρωθούν απόψεις από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη, ιδίως εκείνα που συμμετέχουν σε συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, πράξεις τιτλοποίησης, πράξεις παροχής ασφάλειας και σε συναλλαγές επί χρηματοπιστωτικών μέσων, καθώς και από επαγγελματίες του νομικού κλάδου και εμπειρογνώμονες στους κανόνες σύγκρουσης νόμων ως προς τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων.

Η Επιτροπή έλαβε 39 απαντήσεις στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης. Μεταξύ των απαντησάντων ήταν 5 κυβερνήσεις, 15 κλαδικές ενώσεις, 4 εταιρείες, 2 δικηγορικές εταιρείες, 2 ομάδες προβληματισμού και 5 ιδιώτες. Σε ό,τι αφορά τον χρηματοπιστωτικό τομέα, εκπροσωπήθηκαν τα συμφέροντα τραπεζών, διαχειριστών επενδυτικών οργανισμών, ρυθμιζόμενων αγορών, κεντρικών αντισυμβαλλομένων, κεντρικών αποθετηρίων τίτλων,

εκδοτών κινητών αξιών και επενδυτών. Δεν ελήφθησαν απαντήσεις από τις οργανώσεις καταναλωτών.

Σε ό,τι αφορά τη γεωγραφική κάλυψη, οι απαντήσεις προήλθαν από διαφορετικά κράτη μέλη: 13 απαντήσεις από ενδιαφερόμενα μέρη στο Ηνωμένο Βασίλειο, 9 από τη Γαλλία και το Βέλγιο, 3 απαντήσεις από τη Γερμανία και τις Κάτω Χώρες, 2 απαντήσεις από την Ισπανία, 1 απάντηση από τη Φινλανδία, 1 απάντηση από την Τσεχική Δημοκρατία και 1 απάντηση από τη Σουηδία.

Γενικά, όταν τα ενδιαφερόμενα μέρη ερωτήθηκαν αν, κατά τα περασμένα πέντε έτη, αντιμετώπισαν δυσκολίες στη διασφάλιση των αποτελεσμάτων της διασυνοριακής εκχώρησης απαιτήσεων έναντι τρίτων άλλων από τον οφειλέτη, περισσότερα από τα δύο τρίτα των ενδιαφερομένων μερών που απάντησαν δήλωσαν ότι αντιμετώπισαν δυσκολίες. Από τα ενδιαφερόμενα μέρη που απάντησαν στο ερώτημα κατά πόσον η δράση σε επίπεδο Ένωσης θα προσφέρει προστιθέμενη αξία στην αντιμετώπιση των δυσκολιών που προκύπτουν, το 59 % απάντησε θετικά και το 22 % απάντησε αρνητικά.

Όσον αφορά το δίκαιο που θα πρέπει να επιλεγεί σε ενωσιακή νομοθετική πρωτοβουλία, ζητήθηκε από τα ενδιαφερόμενα μέρη να δηλώσουν τις προτιμήσεις τους σε τρεις χωριστές ερωτήσεις. Από τα ενδιαφερόμενα μέρη που απάντησαν σε καθεμία από τις τρεις χωριστές ερωτήσεις, το 57 % τάχθηκε υπέρ του δικαίου της συνήθους διαμονής του εκχωρητή, το 43 % τάχθηκε υπέρ του δικαίου της εκχωρηθείσας απαίτησης και το 30 % τάχθηκε υπέρ του δικαίου της σύμβασης εκχώρησης. Ορισμένοι από τους απαντήσαντες στήριξαν τις απαντήσεις τους στους κανόνες σύγκρουσης νόμων που εφαρμόζονται στο δικό τους κράτος μέλος, ενώ άλλοι στο δίκαιο το οποίο εφαρμόζουν στο πλαίσιο της τρέχουσας πρακτικής τους.

Σε ό,τι αφορά την προτίμηση προς το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή, τα ενδιαφερόμενα μέρη υποστήριξαν ότι το δίκαιο αυτό μπορεί να προσδιοριστεί με ευκολία, παρέχει μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου και σέβεται, περισσότερο από κάθε άλλη λύση, την οικονομική λογική σημαντικών εμπορικών πρακτικών. Τα ενδιαφερόμενα μέρη που τάχθηκαν υπέρ του δικαίου της εκχωρηθείσας απαίτησης υποστήριξαν ότι το δίκαιο αυτό θα σέβεται την αρχή της αυτονομίας των μερών και ενδεχομένως θα μειώσει το συναλλακτικό κόστος.

- **Εκτίμηση επιπτώσεων**

Οι επιλογές που εξετάστηκαν στην εκτίμηση επιπτώσεων είναι οι εξής:

- ✓ Επιλογή 1: Το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση εκχώρησης

Στο πλαίσιο του εν λόγω συνδετικού στοιχείου, το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση εκχώρησης μεταξύ του εκχωρητή και του εκδοχέα θα διέπει επίσης τα εμπράγματα αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Ο εκχωρητής και ο εκδοχέας μπορούν να επιλέξουν να διέπεται η σύμβαση εκχώρησης την οποία συνάπτουν από οποιοδήποτε δίκαιο.

- ✓ Επιλογή 2: Το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή

Στο πλαίσιο του εν λόγω συνδετικού στοιχείου, τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων θα διέπονται από το δίκαιο της χώρας στην οποία έχει τη συνήθη διαμονή του ο εκχωρητής.

✓ Επιλογή 3: Το δίκαιο που διέπει την εκχωρηθείσα απαίτηση

Στο πλαίσιο του εν λόγω συνδυαστικού στοιχείου, τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων θα διέπονται από το δίκαιο που διέπει την εκχωρηθείσα απαίτηση, δηλαδή την πίστωση στην αρχική σύμβαση μεταξύ δανειστή και οφειλέτη η οποία στη συνέχεια εκχωρείται από τον δανειστή (εκχωρητή) σε νέο πιστωτή (εκδοχέα). Τα μέρη της αρχικής σύμβασης μπορούν να επιλέξουν να διέπεται η σύμβαση που περιλαμβάνει τη μετέπειτα εκχωρούμενη απαίτηση από οποιοδήποτε δίκαιο.

✓ Επιλογή 4: Μικτή προσέγγιση, η οποία συνδυάζει το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή και το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης

Αυτή η μικτή επιλογή συνδυάζει την εφαρμογή του δικαίου της συνήθους διαμονής του εκχωρητή ως γενικό κανόνα και την εφαρμογή του δικαίου της εκχωρηθείσας απαίτησης σε ορισμένες εξαιρέσεις, δηλαδή (i) στην εκχώρηση μετρητών που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό που τηρείται σε πιστωτικό ίδρυμα (για παράδειγμα τράπεζα, όπου ο καταναλωτής είναι ο δανειστής και το πιστωτικό ίδρυμα είναι ο οφειλέτης) και (ii) στην εκχώρηση απαιτήσεων που απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα. Η εν λόγω μικτή επιλογή προβλέπει τη δυνατότητα να επιλέξουν ο εκχωρητής και ο εκδοχέας να εφαρμόζεται το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων στο πλαίσιο τιτλοποίησης. Η δυνατότητα των μερών της τιτλοποίησης να εξακολουθήσουν να υπόκεινται στον γενικό κανόνα που βασίζεται στο δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή ή να επιλέξουν το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης αποσκοπεί στην κάλυψη των αναγκών των μεγάλων αλλά και των μικρότερων φορέων τιτλοποίησης.

✓ Επιλογή 5: Μικτή προσέγγιση, η οποία συνδυάζει το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης και το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή

Η εν λόγω μικτή επιλογή συνδυάζει την εφαρμογή του δικαίου της εκχωρηθείσας απαίτησης ως γενικό κανόνα και την εφαρμογή, κατ' εξαίρεση, του δικαίου της συνήθους διαμονής του εκχωρητή στην εκχώρηση πολλαπλών και μελλοντικών απαιτήσεων. Στο πλαίσιο της επιλογής αυτής, τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης εμπορικών απαιτήσεων από μη χρηματοπιστωτική εταιρεία (για παράδειγμα ΜΜΕ) στο πλαίσιο της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων θα εξακολουθήσουν να υπόκεινται στο δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή. Τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης πολλαπλών απαιτήσεων από χρηματοπιστωτική εταιρεία (για παράδειγμα τράπεζα) στο πλαίσιο της τιτλοποίησης θα εξακολουθήσουν επίσης να υπόκεινται στο δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή.

Η παρούσα πρόταση βασίζεται στην επιλογή 4, στο πλαίσιο της οποίας επιλέγεται το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή ως γενικός κανόνας, αλλά, κατ' εξαίρεση, ορισμένες εκχωρήσεις υπόκεινται στο δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης και παρέχεται η δυνατότητα επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου για την τιτλοποίηση. Δεδομένου ότι η πρόταση δεν εξετάζει τις σχέσεις μεταξύ των μερών μιας σύμβασης αλλά τα δικαιώματα των τρίτων, η εφαρμογή του δικαίου της συνήθους διαμονής του εκχωρητή είναι, κατά κανόνα, η καταλληλότερη επιλογή, καθώς:

- είναι το μόνο δίκαιο που μπορεί να προβλεφθεί και να προσδιοριστεί εύκολα από τα τρίτα μέρη τα οποία αφορά η εκχώρηση, όπως οι δανειστές του εκχωρητή. Αντιθέτως, το δίκαιο που διέπει την εκχωρηθείσα απαίτηση και το δίκαιο που διέπει τη σύμβαση εκχώρησης

δεν μπορούν να προβλεφθούν από τους τρίτους, καθώς τις περισσότερες φορές αυτά επιλέγονται από τα μέρη της σύμβασης·

- στην περίπτωση των ομαδοποιημένων εκχωρήσεων απαιτήσεων, είναι το μόνο δίκαιο που ανταποκρίνεται στις ανάγκες των πρακτόρων επιχειρηματικών απαιτήσεων και των μικρότερων φορέων που διενεργούν πράξεις τιτλοποίησης, οι οποίοι δεν διαθέτουν πάντοτε τα απαραίτητα εφόδια ώστε να ελέγχουν τις προβλεπόμενες απαιτήσεις κυριότητας σύμφωνα με τις νομοθεσίες διαφόρων χωρών που διέπουν τις διάφορες απαιτήσεις που εκχωρούνται ως μία δέσμη·

- είναι το μοναδικό δίκαιο που καθιστά δυνατό τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου όταν εκχωρούνται μελλοντικές απαιτήσεις, κάτι που αποτελεί συνήθη πρακτική στην πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων·

- είναι το μοναδικό δίκαιο που συνάδει με το ενωσιακό κεκτημένο ως προς την αφερεγγυότητα, δηλαδή με τον κανονισμό για την αφερεγγυότητα. Η εφαρμογή του ίδιου δικαίου στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων και στην αφερεγγυότητα διευκολύνει την εξυγίανση του εκχωρητή σε περίπτωση αφερεγγυότητας³².

- είναι το μόνο δίκαιο που συνάδει με τη διεθνή λύση η οποία προβλέπεται στη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 2001 για την εκχώρηση απαιτήσεων στο διεθνές εμπόριο. Αυτό μπορεί να δημιουργήσει συνέργειες και να έχει αποτέλεσμα τη μείωση του κόστους του νομικού ελέγχου και των δικαστικών εξόδων για τους συμμετέχοντες στην αγορά, οι οποίοι δραστηριοποιούνται σε παγκόσμια βάση.

Επιπλέον, ακόμη και αν, σήμερα, τα μέρη επιλέξουν να εφαρμόσουν το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης ως προς τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της διασυννοριακής τους εκχώρησης, τις περισσότερες φορές εξετάζουν επίσης το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή ώστε να βεβαιωθούν ότι η απόκτηση του νομικού τίτλου επί των εκχωρηθεισών απαιτήσεων δεν θα προσκρούει σε υπερισχύοντες κανόνες αναγκαστικού δικαίου της χώρας της συνήθους διαμονής του εκχωρητή, ιδίως κανόνες που καθορίζουν τις απαιτήσεις δημοσιότητας, όπως η υποχρέωση καταχώρισης της εκχώρησης απαιτήσεων σε δημόσιο μητρώο ώστε να καταστούν γνωστές και να παράγουν αποτελέσματα έναντι τρίτων³³.

Από την άλλη, ο μικτός χαρακτήρας της επιλογής αυτής προβλέπει μια εξαίρεση, στο πλαίσιο της οποίας εφαρμόζεται το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης σε ορισμένες συγκεκριμένες εκχωρήσεις, δηλαδή στην εκχώρηση μετρητών που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα και την εκχώρηση απαιτήσεων που απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα, πράγμα που λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των συμμετεχόντων στην αγορά στους εν λόγω συγκεκριμένους τομείς. Η εν λόγω μικτή επιλογή προσφέρει επιπλέον ευελιξία, καθώς προβλέπει ότι ο εκχωρητής και ο εκδοχέας στην εκχώρηση απαιτήσεων στο πλαίσιο τιτλοποίησης θα έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν το εφαρμοστέο δίκαιο ως προς τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης, και ως εκ τούτου δίνει τη δυνατότητα τόσο στους

³² Για παράδειγμα, η Γαλλική Ομοσπονδία Τραπεζών (FBF) αναφέρει στην απάντησή της στη δημόσια διαβούλευση ότι, ως μέρος του νομικού ελέγχου, οι γαλλικές τράπεζες κατά κανόνα ελέγχουν το εφαρμοστέο δίκαιο στην αφερεγγυότητα του εκχωρητή.

³³ Για παράδειγμα, η Επιτροπή του γερμανικού τραπεζικού κλάδου δηλώνει στην απάντησή της στη δημόσια διαβούλευση ότι, σε συναλλαγές τιτλοποίησης, τα μέρη πρέπει να ελέγχουν τυχόν απαιτήσεις γνωστοποίησης ή καταχώρισης. Η Ένωση Χρηματοπιστωτικών Αγορών της Ευρώπης (AFME) δηλώνει στην απάντησή της ότι τα μέρη πρέπει να ελέγχουν αν η εκχώρηση θα παράγει αποτελέσματα σύμφωνα με το δίκαιο του εκχωρητή.

μεγαλύτερους όσο και στους μικρότερους φορείς να πραγματοποιούν διασυνοριακές τιτλοποιήσεις.

Στις 8 Νοεμβρίου 2017 υποβλήθηκε στην επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου κοινή έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων, η οποία εξετάζει τόσο το εφαρμοστέο δίκαιο στην κυριότητα κινητών αξιών όσο και το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων. Η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου εξέδωσε αρνητική γνώμη σχετικά με την εκτίμηση επιπτώσεων και διατύπωσε ορισμένες κοινές συστάσεις για βελτιώσεις. Όσον αφορά τις απαιτήσεις, η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου ζήτησε πιο συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τις εναλλακτικές επιλογές που εξετάζονταν ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων. Η έκθεση επιπτώσεων αναθεωρήθηκε και υποβλήθηκε εκ νέου στην επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου στις 18 Ιανουαρίου 2018. Την 1η Φεβρουαρίου 2018, η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου εξέδωσε θετική γνώμη με επιφύλαξη. Σε ό,τι αφορά τις απαιτήσεις, η επιτροπή ρυθμιστικού ελέγχου συνέστησε να παρασχεθούν περισσότερες πληροφορίες ως προς τα εφάπαξ έξοδα τα οποία θα επωμιστούν ορισμένοι συμμετέχοντες στην αγορά ως αποτέλεσμα της έγκρισης ενιαίων κανόνων σύγκρουσης νόμων. Οι συστάσεις βελτίωσης ελήφθησαν υπόψη στην εκτίμηση επιπτώσεων στο μέτρο του δυνατού.

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Οι στόχοι της παρούσας πρωτοβουλίας στηρίζουν πλήρως το δικαίωμα ιδιοκτησίας που κατοχυρώνεται στο άρθρο 17 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης³⁴. Με την παροχή διευκρινίσεων σχετικά με το δίκαιο το οποίο διέπει τα εμπράγματα αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων, η παρούσα πρόταση θα συμβάλει στην προστασία του δικαιώματος ιδιοκτησίας, καθώς θα μειώσει τον κίνδυνο να θιγεί η κυριότητα επί απαιτήσεων για τους επενδυτές ή τους ασφαλειολήπτες.

Καθώς μειώνει τις περιπτώσεις διαφωνιών και οικονομικής ζημίας λόγω έλλειψης ενιαίων διατάξεων ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο στα εμπράγματα αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων, η παρούσα πρόταση θα έχει θετικό αντίκτυπο στην επιχειρηματική ελευθερία η οποία προβλέπεται στο άρθρο 16 του Χάρτη.

Με την εναρμόνιση των κανόνων σύγκρουσης νόμων ως προς τα εμπράγματα αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων, η παρούσα πρόταση θα αποτρέψει την άγρα δικαστηρίου, καθώς τα δικαστήρια ή οι αρχές οποιουδήποτε κράτους θα βασίζονται για την απόφασή τους στο ίδιο εθνικό ουσιαστικό δίκαιο. Με τον τρόπο αυτό, θα διευκολυνθεί το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής που προβλέπεται στο άρθρο 47 του Χάρτη.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Η πρόταση δεν θα έχει επιπτώσεις στον προϋπολογισμό της Ένωσης.

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

- **Σχέδια εφαρμογής και ρυθμίσεις παρακολούθησης, αξιολόγησης και υποβολής εκθέσεων**

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί τις επιπτώσεις της προτεινόμενης πρωτοβουλίας μέσω ερωτηματολογίου που θα αποστέλλει στους βασικούς παράγοντες των εν λόγω τομέων. Το

³⁴ Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ΕΕ C 326 της 26.10.2012, σ. 391.

ερωτηματολόγιο θα αποσκοπεί στη συλλογή πληροφοριών για τις τάσεις στον αριθμό των διασυνοριακών εκχωρήσεων, τις τάσεις στα έξοδα του νομικού ελέγχου μετά την έγκριση ενιαίου κανόνα σύγκρουσης νόμων και στα εφάπαξ έξοδα που σχετίζονται με τις αλλαγές στα νομικά έγγραφα. Ο αντίκτυπος της προτεινόμενης λύσης θα αξιολογηθεί σε έκθεση που θα εκπονήσει η Επιτροπή πέντε έτη μετά την ημερομηνία εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού.

Η παρακολούθηση του αντικτύπου της έγκρισης ενιαίου κανόνα σύγκρουσης νόμων θα καλύπτει τους τομείς της πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, της παροχής ασφάλειας, της τιτλοποίησης και της ειδικής εκχώρησης μετρητών που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα, καθώς και τον τομέα της εκχώρησης απαιτήσεων που απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα όπως οι συμβάσεις παραγώγων.

Η ανάλυση θα λάβει υπόψη ότι ο όγκος των εκχωρήσεων, το συναλλακτικό κόστος και η φύση των κρυφών κινδύνων στη διασυνοριακή εκχώρηση απαιτήσεων επηρεάζονται από αριθμό διαφορετικών οικονομικών, νομικών ή ρυθμιστικών παραγόντων που δεν σχετίζονται με την ασφάλεια δικαίου ως προς το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εν λόγω εκχωρήσεων.

- **Αναλυτική επεξήγηση των επιμέρους διατάξεων της πρότασης**

Άρθρο 1: Πεδίο εφαρμογής

Το εν λόγω άρθρο καθορίζει το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού, λαμβάνοντας υπόψη την υφιστάμενη νομοθεσία της Ένωσης και, συγκεκριμένα, το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού Ρώμη I.

Το άρθρο 1 παράγραφος 2 περιέχει κατάλογο εξαιρέσεων από το πεδίο εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού. Τα ζητήματα αυτά θα διέπονται από την υφιστάμενη ενωσιακή νομοθεσία ή από τους εθνικούς κανόνες σύγκρουσης νόμων.

Άρθρο 2: Ορισμοί

Το άρθρο αυτό ορίζει αρχικά τις βασικές έννοιες στις οποίες βασίζεται ο προτεινόμενος κανονισμός, δηλαδή τους όρους «εκχώρηση», «απαίτηση» και «έναντι τρίτων αποτελέσματα». Ο ορισμός της «εκχώρησης» είναι σύμφωνος με τον ορισμό που περιέχεται στον κανονισμό Ρώμη I. Αναφέρεται μόνο στην οικειοθελή μεταβίβαση απαίτησης, συμπεριλαμβανομένης της συμβατικής υποκατάστασης. Καλύπτει τόσο τις ρητές μεταβιβάσεις απαιτήσεων όσο και τη μεταβίβαση απαιτήσεων ως ασφάλεια.

Ο ορισμός της «απαίτησης» στον προτεινόμενο κανονισμό κωδικοποιεί τη γενικότερη αντίληψη του τι είναι η απαίτηση σύμφωνα με τον κανονισμό Ρώμη I, δηλαδή μια ευρεία έννοια που αναφέρεται σε οφειλή οποιασδήποτε φύσης, χρηματικής ή μη, η οποία είτε απορρέει από συμβατική ενοχή που διέπεται από τον κανονισμό Ρώμη I είτε από εξωσυμβατική ενοχή που διέπεται από τον κανονισμό Ρώμη II. Ο ορισμός των «έναντι τρίτων αποτελεσμάτων» παρέχεται στο πλαίσιο του καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής του προτεινόμενου κανονισμού.

Το άρθρο ορίζει τη «συνήθη διαμονή» σύμφωνα με τον ορισμό που περιλαμβάνεται στο άρθρο 19 παράγραφος 1 του κανονισμού Ρώμη I, δηλαδή, για τις εταιρείες, ως τον τόπο της κεντρικής τους διοίκησης και, για τα φυσικά πρόσωπα, ως τον κύριο τόπο των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων τους όταν ενεργούν στο πλαίσιο της επιχειρηματικής τους

δραστηριότητας. Ο προτεινόμενος κανονισμός δεν περιλαμβάνει ορισμό για τη συνήθη διαμονή αντίστοιχο με τον ορισμό που περιέχεται στο άρθρο 19 παράγραφος 2 του κανονισμού Ρώμη I, δηλαδή ως τον τόπο όπου βρίσκεται το υποκατάστημα, λόγω της αβεβαιότητας που θα δημιουργούσε ένας τέτοιος κανόνας αν η ίδια απαίτηση εκχωρούνταν από την κεντρική διοίκηση του εκχωρητή και από τη διοίκηση υποκαταστήματος το οποίο βρίσκεται σε άλλη χώρα.

Η έννοια της «συνήθους διαμονής» γενικά συμπίπτει με την έννοια του κέντρου των κύριων συμφερόντων, που χρησιμοποιείται στον κανονισμό για την αφερεγγυότητα.

Το άρθρο ορίζει το «πιστωτικό ίδρυμα» σύμφωνα με την ενωσιακή νομοθεσία που διέπει τα πιστωτικά ιδρύματα· τα «μετρητά» σύμφωνα με την οδηγία για τις χρηματοοικονομικές εξασφαλίσεις· και το «χρηματοπιστωτικό μέσο» σύμφωνα με την οδηγία 2014/65/ΕΕ.

Άρθρο 3: Καθολική εφαρμογή

Το άρθρο αυτό θεσπίζει τον καθολικό χαρακτήρα του προτεινόμενου κανονισμού, προβλέποντας ότι το εθνικό δίκαιο που καθορίζεται ως εφαρμοστέο από τον προτεινόμενο κανονισμό μπορεί να είναι το δίκαιο ενός κράτους μέλους ή το δίκαιο τρίτης χώρας.

Άρθρο 4: Εφαρμοστέο δίκαιο

Το άρθρο αυτό προβλέπει ενιαίους κανόνες σύγκρουσης νόμων ως προς τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Το άρθρο προβλέπει, στην παράγραφο 1, έναν γενικό κανόνα που βασίζεται στο δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή, δύο εξαιρέσεις στην παράγραφο 2, που βασίζονται στο δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης και, στην παράγραφο 3, τη δυνατότητα του εκχωρητή και του εκδοχέα στο πλαίσιο τιτλοποίησης να επιλέξουν το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης ως το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης. Στην παράγραφο 4 προβλέπεται ένας κανόνας ο οποίος εφαρμόζεται στις συγκρούσεις ως προς τη σειρά προτεραιότητας μεταξύ εκδοχέων, οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του δικαίου της συνήθους διαμονής του εκχωρητή και του δικαίου της εκχωρηθείσας απαίτησης στα έναντι τρίτων αποτελέσματα δύο εκχωρήσεων της ίδιας απαίτησης.

Σύμφωνα με τον γενικό κανόνα, το δίκαιο που διέπει τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων είναι το δίκαιο της χώρας στην οποία ο εκχωρητής έχει τη συνήθη διαμονή του κατά τον κρίσιμο χρόνο.

Στην παράγραφο 1 δεύτερο εδάφιο, το άρθρο αυτό αναφέρεται επίσης στη λεγόμενη μεταβλητή σύγκρουση (conflict mobile), δηλαδή τη σπάνια περίπτωση κατά την οποία μεταβάλλεται η συνήθης διαμονή του εκχωρητή μεταξύ δύο εκχωρήσεων της ίδιας απαίτησης καθώς, σε τέτοιες περιπτώσεις, οι ανταγωνιστικές εκχωρήσεις θα μπορούσαν να διέπονται από διαφορετικά εθνικά δίκαια. Ο κανόνας της μεταβλητής σύγκρουσης προβλέπει ότι εφαρμοστέο δίκαιο θα είναι το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή κατά τον χρόνο που η μία εκ των δύο εκχωρήσεων άρχισε για πρώτη φορά να παράγει αποτελέσματα έναντι τρίτων· με άλλα λόγια, τη στιγμή κατά την οποία ένας από τους εκδοχείς ολοκληρώνει για πρώτη φορά τις απαιτούμενες προϋποθέσεις ώστε να παράγει η εκχώρηση αποτελέσματα έναντι τρίτων.

Όταν, όπως στην περίπτωση κοινοπρακτικού δανείου (δανείου που χορηγείται από ομάδα δανειστών –που αναφέρεται ως κοινοπραξία– σε έναν δανειολήπτη για μεγάλα έργα), κάθε δανειστής εντός της ομάδας δανειστών έχει την κυριότητα μεριδίου στην ίδια απαίτηση, το

δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή θα διέπει τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης στην οποία προβαίνει ένας δανειστής ως προς το δικό του μερίδιο στην απαίτηση.

Στην παράγραφο 2 του άρθρου προβλέπεται ότι τα έναντι τρίτων αποτελέσματα ορισμένων εκχωρήσεων διέπονται, κατ' εξαίρεση, από το δικαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης. Το δικαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης αναφέρεται στο δικαιο που διέπει τη σύμβαση μεταξύ του αρχικού δανειστή/εκχωρητή και του οφειλέτη, από την οποία απορρέει η απαίτηση. Μ' αυτήν την εξαίρεση, ο προτεινόμενος κανονισμός θεσπίζει έναν κανόνα σύγκρουσης νόμων που προσαρμόζεται στις ανάγκες των συμμετεχόντων στην αγορά οι οποίοι εμπλέκονται στις εν λόγω εκχωρήσεις. Οι εκχωρήσεις των οποίων τα έναντι τρίτων αποτελέσματα διέπονται από το δικαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης είναι: (i) η εκχώρηση μετρητών που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα· και (ii) η εκχώρηση απαιτήσεων που απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα.

Ως προς την πρώτη εξαίρεση: όταν ο δικαιούχος λογαριασμού (για παράδειγμα, καταναλωτής) καταθέτει χρήματα σε λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα (για παράδειγμα, τράπεζα), υφίσταται μια αρχική σύμβαση μεταξύ του δικαιούχου του λογαριασμού (του δανειστή) και του πιστωτικού ιδρύματος (του οφειλέτη). Ο δικαιούχος του λογαριασμού είναι ο δανειστής απαίτησης κατά του πιστωτικού ιδρύματος, του οφειλέτη, για την καταβολή των μετρητών που έχουν πιστωθεί στον λογαριασμό στο πιστωτικό ίδρυμα. Ο δικαιούχος του λογαριασμού ενδέχεται να επιθυμεί να εκχωρήσει τα μετρητά που έχουν πιστωθεί στον λογαριασμό του σε πιστωτικό ίδρυμα σε άλλο πιστωτικό ίδρυμα ως ασφάλεια για να λάβει πίστωση. Σε τέτοιες περιπτώσεις, το δικαιο που θα διέπει το ποιος έχει τίτλο κυριότητας επί της απαίτησης όταν τα μετρητά θα έχουν εκχωρηθεί ως ασφάλεια δεν θα είναι το δικαιο της συνήθους διαμονής του δικαιούχου του λογαριασμού (εκχωρητή) αλλά το δικαιο που διέπει την εκχωρηθείσα απαίτηση, δηλαδή το δικαιο που διέπει τη σύμβαση μεταξύ του δικαιούχου του λογαριασμού και του πρώτου πιστωτικού ιδρύματος, από την οποία απορρέει η απαίτηση. Για τρίτους όπως οι δανειστές του εκχωρητή και οι ανταγωνιστές εκδοχείς, παρέχεται μεγαλύτερη προβλεψιμότητα αν το εφαρμοστέο δικαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης των μετρητών που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα είναι το εφαρμοστέο δικαιο στην απαίτηση επί μετρητών. Αυτό συμβαίνει επειδή γίνεται γενικώς δεκτό ότι η απαίτηση την οποία έχει ο δικαιούχος του λογαριασμού επί μετρητών που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα διέπεται από το δικαιο της χώρας όπου βρίσκεται το πιστωτικό ίδρυμα. Το δικαιο αυτό επιλέγεται κατά κανόνα στη σύμβαση λογαριασμού μεταξύ του δικαιούχου του λογαριασμού και του πιστωτικού ιδρύματος.

Ως προς τη δεύτερη εξαίρεση: Τα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων που απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως συμβάσεις παραγώγων, θα πρέπει επίσης να υπόκεινται στο δικαιο που διέπει την εκχωρηθείσα απαίτηση, δηλαδή στο δικαιο που διέπει το χρηματοπιστωτικό μέσο, π.χ. τη σύμβαση παραγώγων. Απαίτηση που απορρέει από χρηματοπιστωτικό μέσο θα μπορούσε να είναι, για παράδειγμα, το ποσό που οφείλεται μετά τον υπολογισμό της εκκαθάρισης σε σύμβαση παραγώγων. Η υπαγωγή των έναντι τρίτων αποτελεσμάτων της εκχώρησης απαιτήσεων οι οποίες απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα στο δικαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης και όχι στο δικαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή έχει ουσιώδη σημασία για να διασφαλιστεί η σταθερότητα και η ομαλή λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών, καθώς και οι προσδοκίες των συμμετεχόντων στην αγορά. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται διότι το δικαιο που διέπει το χρηματοπιστωτικό μέσο από το οποίο απορρέει η απαίτηση, για παράδειγμα τη σύμβαση παραγώγων, είναι το δικαιο που επέλεξαν τα μέρη ή το δικαιο που καθορίζεται σύμφωνα με κανόνες μη διακριτικής ευχέρειας που εφαρμόζονται στις χρηματοπιστωτικές αγορές.

Η τρίτη παράγραφος του άρθρου ρυθμίζει το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων στο πλαίσιο τιτλοποίησης. Η τιτλοποίηση επιτρέπει στον εκχωρητή, ο οποίος αποκαλείται «μεταβιβάζων» (για παράδειγμα, τράπεζα ή εταιρεία) να αναχρηματοδοτήσει μια ομάδα απαιτήσεων του (για παράδειγμα, μισθώσεις οχημάτων, απαιτήσεις από πιστωτικές κάρτες, πληρωμές ενυπόθηκου δανείου) εκχωρώντας τις σε «εταιρεία ειδικού σκοπού». Στη συνέχεια, η εταιρεία ειδικού σκοπού (εκδοχέας) εκδίδει χρεόγραφα (όπως ομόλογα) στις κεφαλαιαγορές, τα οποία αντικατοπτρίζουν τα έσοδα από αυτές τις απαιτήσεις. Καθώς διενεργούνται πληρωμές επί των υποκείμενων απαιτήσεων, η εταιρεία ειδικού σκοπού χρησιμοποιεί τα έσοδα που εισπράττει για να πραγματοποιεί προς τους επενδυτές πληρωμές επί των χρεογράφων. Η τιτλοποίηση μπορεί να μειώσει το κόστος χρηματοδότησης, καθώς η εταιρεία ειδικού σκοπού είναι δομημένη έτσι ώστε να μη διατρέχει κίνδυνο αφερεγγυότητας. Για τις εταιρείες, η τιτλοποίηση μπορεί να παράσχει πρόσβαση σε πίστωση σε κόστος χαμηλότερο από αυτό των τραπεζικών δανείων. Για τις τράπεζες, η τιτλοποίηση είναι ένα μέσο καλύτερης αξιοποίησης του ενεργητικού τους και απελευθέρωσης των ισολογισμών τους με σκοπό την παροχή περαιτέρω δανεισμού προς την οικονομία.

Επί του παρόντος, οι μεγάλοι εκχωρητές και εκδοχείς (για παράδειγμα, μεγάλες τράπεζες) που συμμετέχουν σε τιτλοποιήσεις εφαρμόζουν το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης. Αυτό σημαίνει ότι ο εκδοχέας (η εταιρεία ειδικού σκοπού) θα πρέπει να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του δικαίου που διέπει τις εκχωρηθείσες απαιτήσεις (δηλαδή, με το δίκαιο της σύμβασης μεταξύ του αρχικού δανειστή/εκδοχέα και του οφειλέτη) για να διασφαλίσει ότι αποκτά νόμιμο τίτλο επί των εκχωρηθεισών απαιτήσεων. Αυτό μειώνει το κόστος για τις μεταβιβάζουσες οντότητες που είναι σε θέση να δομήσουν τις τιτλοποιήσεις τους με τέτοιον τρόπο ώστε όλες οι απαιτήσεις που συμπεριλαμβάνονται στη δέσμη που θα εκχωρηθεί στην εταιρεία ειδικού σκοπού να υπόκεινται στο δίκαιο της ίδιας χώρας. Η εταιρεία ειδικού σκοπού πρέπει στη συνέχεια να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις του δικαίου μόνο μίας χώρας για να διασφαλίσει ότι θα αποκτήσει νόμιμο τίτλο επί της δέσμης των εκχωρηθεισών απαιτήσεων. Δεδομένου ότι οι μεγάλοι φορείς συχνά διενεργούν τιτλοποιήσεις σε διασυνοριακή βάση, δηλαδή οι μεταβιβάζοντες βρίσκονται σε διαφορετικά κράτη μέλη, η εφαρμογή του δικαίου της συνήθους διαμονής του εκχωρητή στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων στις περιπτώσεις αυτές θα ήταν επαχθέστερη για τον εκδοχέα, καθώς ο εκδοχέας θα έπρεπε να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις της νομοθεσίας διαφόρων χωρών, δηλαδή της νομοθεσίας καθεμίας από τις χώρες στην οποία βρίσκεται ένας μεταβιβάζων.

Αντιθέτως, οι μικρότεροι φορείς (για παράδειγμα, οι μικρότερες τράπεζες και επιχειρήσεις) συχνά χρειάζεται να εφαρμόσουν το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων στο πλαίσιο τιτλοποίησης, επειδή οι απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στη δέσμη προς εκχώρηση στην εταιρεία ειδικού σκοπού διέπονται από το δίκαιο διαφόρων χωρών. Στις περιπτώσεις αυτές, οι μικρότεροι εκδοχείς δεν θα μπορούσαν να εφαρμόσουν το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης, καθώς δεν θα είχαν τα εφόδια να συμμορφωθούν με τις απαιτούμενες προϋποθέσεις για να αποκτήσουν νόμιμο τίτλο επί των εκχωρηθεισών απαιτήσεων σύμφωνα με το κάθε δίκαιο που διέπει την καθεμία από τις απαιτήσεις που συμπεριλαμβάνεται στη δέσμη. Αντιθέτως, είναι ευκολότερο για τους μικρότερους εκδοχείς να συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις ενός μόνο δικαίου, δηλαδή του δικαίου της συνήθους διαμονής του εκχωρητή.

Εν συντομία, παρέχοντας τη δυνατότητα επιλογής του δικαίου, η παράγραφος 3 του εν λόγω άρθρου αποσκοπεί στο να μην επηρεαστεί η τρέχουσα πρακτική των μεγάλων τραπεζών, βάσει της οποίας εφαρμόζεται στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης στο πλαίσιο

τιτλοποιήσεων το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης, όταν οι εκχωρηθείσες απαιτήσεις υπόκεινται όλες στο δίκαιο της ίδιας χώρας αλλά οι εκχωρητές (μεταβιβάζοντες) βρίσκονται σε διάφορα κράτη μέλη. Ταυτόχρονα, η παράγραφος 3 αποσκοπεί να καταστεί δυνατόν για τις μικρότερες τράπεζες και εταιρείες να εισέλθουν στην αγορά τιτλοποίησης ή να ενισχύσουν τη θέση τους σ' αυτή, καθώς θα έχουν τη δυνατότητα να καταστούν εκδοχείς πολλαπλών απαιτήσεων που υπόκεινται στο δίκαιο διαφορετικών χωρών.

Σε κάθε περίπτωση, η ευελιξία που παρέχει η παράγραφος 3 επιτρέπει στους φορείς τιτλοποιήσεων να αποφασίσουν, για κάθε τιτλοποίηση, είτε να επιλέξουν το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης είτε να εξακολουθήσουν να υπόκεινται στον γενικό κανόνα ο οποίος βασίζεται στο δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή, ανάλογα με τη δομή της τιτλοποίησής τους, και συγκεκριμένα ανάλογα με το κατά πόσον οι εκχωρηθείσες αιτήσεις υπόκεινται στο δίκαιο μίας ή περισσότερων χωρών, και από το κατά πόσον υπάρχει ένας ή περισσότεροι μεταβιβάζοντες και αν αυτοί βρίσκονται σε μία ή περισσότερες χώρες. Η παράγραφος 4 του εν λόγω άρθρου προβλέπει κανόνα σύγκρουσης νόμων με σκοπό την επίλυση συγκρούσεων ως προς τη σειρά προτεραιότητας μεταξύ εκδοχέων της ίδιας απαίτησης, όταν τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης της απαίτησης έχουν υπαχθεί στο δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης κατά τη μία εκχώρηση και στο δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή κατά την άλλη εκχώρηση. Αυτό το ενδεχόμενο μπορεί να προκύψει (συνήθως τυχαία και χωρίς συγκεκριμένη σειρά) σε περίπτωση που η απαίτηση εκχωρήθηκε για πρώτη φορά στο πλαίσιο σύμβασης πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, πράξης παροχής ασφάλειας ή (πρώτης) τιτλοποίησης, για την οποία δεν έγινε επιλογή δικαίου, και, στη συνέχεια, εκχωρήθηκε στο πλαίσιο (δεύτερης) τιτλοποίησης, στην οποία τα μέρη επέλεξαν το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης ως το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης. Τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων σε συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων, σε πράξεις παροχής ασφάλειας ή σε (πρώτη) τιτλοποίηση για την οποία δεν έχει γίνει επιλογή δικαίου, θα υπόκεινται στο σύνολό τους στο δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή. Αντιθέτως, τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων στο πλαίσιο (δεύτερης) τιτλοποίησης, όπου τα μέρη επέλεξαν το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης, θα υπόκεινται στο δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης. Ο προτεινόμενος κανονισμός προβλέπει ένα αντικειμενικό στοιχείο για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου για την επίλυση της σύγκρουσης προτεραιότητας μεταξύ εκδοχέων: το εφαρμοστέο δίκαιο θα πρέπει να είναι το δίκαιο που διέπει τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων η οποία παρήγαγε πρώτη αποτελέσματα έναντι τρίτων δυνάμει του εφαρμοστέου σ' αυτήν δικαίου. Ο κανόνας αυτός είναι σύμφωνος με τον κανόνα που εφαρμόζεται στη μεταβλητή σύγκρουση σύμφωνα με την παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου και, όπως και ο κανόνας αυτός, βασίζεται στο χρονικό σημείο στο οποίο η εκχώρηση απαιτήσεων αρχίζει για πρώτη φορά να παράγει αποτελέσματα έναντι τρίτων, καθώς ο προτεινόμενος κανονισμός αφορά τα έναντι τρίτων αποτελέσματα.

Άρθρο 5: Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου

Το άρθρο αυτό εναρμονίζει έναν μη εξαντλητικό κατάλογο θεμάτων τα οποία θα πρέπει να διέπονται από το εθνικό ουσιαστικό δίκαιο που ορίζεται ως εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Επομένως, αυτό το άρθρο περιγράφει το περιεχόμενο της έννοιας «έναντι τρίτων αποτελέσματα» (ή εμπράγματα αποτελέσματα) της εκχώρησης απαιτήσεων. Γενικά, το εφαρμοστέο δίκαιο καθορίζει ποιος έχει αποκτήσει νόμιμο τίτλο επί της εκχωρηθείσας απαίτησης. Συγκεκριμένα, για να προσδιοριστεί αν ένα πρόσωπο έχει αποκτήσει νόμιμο τίτλο επί της εκχωρηθείσας απαίτησης, το εφαρμοστέο δίκαιο θα πρέπει να ρυθμίζει δύο κύρια ζητήματα:

i) τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαίτησης: δηλαδή, τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί ο εκδοχέας για να μπορέσει να επικαλεστεί έναντι τρίτων το δικαίωμά του επί της απαίτησης —για παράδειγμα, καταχώριση της εκχώρησης σε δημόσια αρχή ή μητρώο ή έγγραφη αναγγελία της εκχώρησης στον οφειλέτη· και

ii) θέματα προτεραιότητας: δηλαδή, προσδιορισμό του προσώπου το δικαίωμα του οποίου έχει προτεραιότητα σε περιπτώσεις σύγκρουσης μεταξύ προσώπων που προβάλλουν συγκρουόμενα δικαιώματα —για παράδειγμα, μεταξύ πολλαπλών εκδοχέων, όταν η ίδια απαίτηση έχει εκχωρηθεί περισσότερες από μία φορές, ή μεταξύ εκδοχέα και άλλου δικαιούχου, π.χ. δανειστή του εκχωρητή ή του εκδοχέα σε περιπτώσεις αφερεγγυότητας.

Ο όρος «τρίτου» θα πρέπει να νοείται ως τρίτοι πλην του οφειλέτη, δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 2 του κανονισμού Ρώμη I, όλες οι πτυχές που αφορούν τον οφειλέτη διέπονται από το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης (δηλαδή, το δίκαιο που διέπει την αρχική σύμβαση από την οποία απορρέει η εκχωρηθείσα απαίτηση).

Οι λεπτομερείς όροι δημιουργίας και μεταβίβασης δικαιωμάτων μπορεί να ποικίλλουν στις έννομες τάξεις των κρατών μελών. Δεδομένου ότι ο προτεινόμενος κανονισμός έχει καθολικό χαρακτήρα και, ως εκ τούτου, μπορεί να ορίσει το δίκαιο οποιασδήποτε χώρας ως εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων, ο προτεινόμενος κανονισμός αποσκοπεί στην κάλυψη διαφόρων πιθανών συγκρούσεων προτεραιότητας μεταξύ προσώπων που προβάλλουν συγκρουόμενα («ανταγωνιστικά») δικαιώματα («ανταγωνιστών»). Ο προτεινόμενος κανονισμός καλύπτει τις συγκρούσεις προτεραιότητας που προκύπτουν όχι μόνο από εκχωρήσεις απαιτήσεων (για παράδειγμα, συγκρούσεις προτεραιότητας μεταξύ δύο εκδοχέων της ίδιας απαίτησης), αλλά και από νομικά ή λειτουργικά ισοδύναμους μηχανισμούς, και ιδίως από τη μεταβίβαση σύμβασης και την ανανέωση σύμβασης με υπεισέλευση τρίτου, μηχανισμούς που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη συνολική μεταβίβαση σύμβασης και, συνεπώς, για τη μεταβίβαση τόσο των δικαιωμάτων (της απαίτησης) όσο και των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη σύμβαση. Το δίκαιο που ορίζεται ως εφαρμοστέο από τον προτεινόμενο κανονισμό θα πρέπει να διέπει όχι μόνο τις συγκρούσεις προτεραιότητας μεταξύ ανταγωνιστών εκδοχέων, αλλά και τις συγκρούσεις προτεραιότητας μεταξύ εκδοχέα και άλλου προσώπου που προβάλλει ανταγωνιστικό δικαίωμα και που έχει γίνει δικαιούχος απαίτησης μετά τη μεταβίβαση ή την ανανέωση σύμβασης. Πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η πρόταση δεν ορίζει το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στη μεταβίβαση ή την ανανέωση συμβάσεων (για παράδειγμα, το εφαρμοστέο δίκαιο στην ανανέωση συμβάσεων παραγώγων), αλλά μόνο το εφαρμοστέο δίκαιο σε πιθανές συγκρούσεις προτεραιότητας σχετικά με απαίτηση που εκχωρήθηκε για πρώτη φορά και στη συνέχεια μεταβιβάστηκε εκ νέου (η ίδια απαίτηση ή η οικονομικά ισοδύναμη απαίτηση) μέσω μεταβίβασης ή ανανέωσης της σύμβασης. Αν ο προτεινόμενος κανονισμός δεν κάλυπτε τις συγκρούσεις προτεραιότητας μεταξύ, αφενός, του εκδοχέα και, αφετέρου, του δικαιούχου μιας απαίτησης που θα προέκυπτε μετά τη μεταβίβαση ή την ανανέωση μιας σύμβασης, θα μπορούσε να προκύψει κατάσταση ανασφάλειας δικαίου, κατά την οποία τόσο ο εκδοχέας όσο και ο ανταγωνιστής δικαιούχος της απαίτησης που θα προέκυπτε μετά τη μεταβίβαση ή την ανανέωση μιας σύμβασης θα απαιτούσαν πληρωμή από τον οφειλέτη, και κανένας κοινός κανόνας σύγκρουσης νόμων δεν θα μπορούσε να εφαρμοστεί για την επίλυση αυτής της σύγκρουσης.

Άρθρο 6: Υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου / Άρθρο 7: Δημόσια τάξη

Τα άρθρα αυτά προβλέπουν δυνατότητες εφαρμογής του δικαίου του δικάζοντος δικαστή αντί του δικαίου που ορίζεται ως εφαρμοστέο από το άρθρο 4. Οι υπερισχύουσες διατάξεις

αναγκαστικού δικαίου θα μπορούσαν να αναφέρονται, για παράδειγμα, στην υποχρέωση καταχώρισης της εκχώρησης απαιτήσεων σε δημόσιο μητρώο.

Άρθρα 8 έως 12: Γενικοί κανόνες εφαρμογής των κανόνων σύγκρουσης νόμων

Τα άρθρα αυτά ασχολούνται με γενικά ζητήματα εφαρμογής των κανόνων σύγκρουσης νόμων, σε ευθυγράμμιση με άλλες ενωσιακές νομικές πράξεις που αφορούν το εφαρμοστέο δίκαιο, και ιδίως τον κανονισμό Ρώμη I.

Άρθρο 10: Σχέση με άλλες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου

Το άρθρο αυτό αποσκοπεί στη διασφάλιση της εφαρμογής ειδικών νόμων (*lex specialis*) που θεσπίζουν κανόνες σύγκρουσης νόμων για τα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων όσον αφορά ιδιαίτερα ζητήματα.

Πρόταση

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**σχετικά με το εφαρμοστέο δίκαιο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων
απαιτήσεων**

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο
81 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής³⁵,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ένωση έχει θέσει ως στόχο τη διατήρηση και την ανάπτυξη ενός χώρου ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης. Για τη σταδιακή δημιουργία αυτού του χώρου, η Ένωση πρέπει να θεσπίσει μέτρα για τη δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις με διασυνοριακές επιπτώσεις, στον βαθμό που αυτό απαιτείται για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.
- (2) Σύμφωνα με το άρθρο 81 της Συνθήκης, τα μέτρα αυτά πρέπει να περιλαμβάνουν και μέτρα που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της συμβατότητας των κανόνων που εφαρμόζονται στα κράτη μέλη όσον αφορά τη σύγκρουση νόμων.
- (3) Για να βελτιωθεί η δυνατότητα πρόβλεψης της έκβασης των επίδικων διαφορών, να αυξηθεί η ασφάλεια όσον αφορά το εφαρμοστέο δίκαιο και να προαχθεί η ελεύθερη κυκλοφορία των δικαστικών αποφάσεων, η ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς προϋποθέτει ότι οι κανόνες σύγκρουσης νόμων που ισχύουν στα κράτη μέλη ορίζουν ως εφαρμοστέο το ίδιο εθνικό δίκαιο, ανεξαρτήτως του κράτους μέλους ενώπιον των δικαστηρίων του οποίου ασκείται η αγωγή.
- (4) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I) δεν καλύπτει τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Ωστόσο, σύμφωνα με το άρθρο 27 παράγραφος 2 του εν λόγω κανονισμού, η Επιτροπή πρέπει να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο Συμβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με τα έναντι τρίτων

³⁵ EE C της , σ. .

αποτελέσματα της εκχώρησης απαίτησης ή της υποκατάστασης σε απαίτηση, καθώς και σχετικά με την προτεραιότητα της εκχωρηθείσας ή της καθ' υποκατάσταση απαίτησης έναντι δικαιώματος άλλου προσώπου, συνοδευόμενη, αν χρειάζεται, από πρόταση τροποποίησης του εν λόγω κανονισμού και από εκτίμηση των επιπτώσεων των διατάξεων που θα θεσπιστούν.

- (5) Στις 18 Φεβρουαρίου 2015 η Επιτροπή εξέδωσε πράσινη βίβλο σχετικά με την οικοδόμηση Ένωσης Κεφαλαιαγορών³⁶, όπου αναφέρεται ότι η ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου σε περιπτώσεις διασυνοριακής εκχώρησης απαιτήσεων και όσον αφορά τη σειρά προτεραιότητας των μεταβιβάσεων αυτών, ιδίως σε περιπτώσεις αφερεγγυότητας, αποτελεί σημαντική πτυχή της ανάπτυξης μιας πανευρωπαϊκής αγοράς τιτλοποίησης και συμφωνιών παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, καθώς και άλλων δραστηριοτήτων, όπως η πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων («factoring»).
- (6) Στις 30 Σεπτεμβρίου 2015 η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση με σχέδιο δράσης για την οικοδόμηση Ένωσης Κεφαλαιαγορών³⁷. Το εν λόγω σχέδιο δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών επισημαίνει ότι οι διαφορές όσον αφορά την εθνική μεταχείριση των έναντι τρίτων αποτελεσμάτων της εκχώρησης χρεωστικών απαιτήσεων περιπλέκουν τη χρήση των μέσων αυτών ως διασυνοριακής ασφάλειας, καταλήγοντας με τη διαπίστωση ότι αυτή η ανασφάλεια δικαίου ματαιώνει οικονομικά σημαντικές χρηματοοικονομικές πράξεις, όπως οι τιτλοποιήσεις. Στο σχέδιο δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών εξαγγέλθηκε ότι η Επιτροπή θα προτείνει ενιαίους κανόνες για τον προσδιορισμό, με ασφάλεια δικαίου, του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων.
- (7) Στις 29 Ιουνίου 2016 η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση σχετικά με την καταλληλότητα του άρθρου 3 παράγραφος 1 της οδηγίας 2002/47/EK σχετικά με τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας³⁸, εστιάζοντας την ανάλυσή της στο κατά πόσον η εν λόγω οδηγία λειτουργεί αποτελεσματικά και αποδοτικά όσον αφορά τις επίσημες πράξεις που απαιτούνται για την παροχή δανειακών απαιτήσεων ως ασφάλειας. Η έκθεση κατέληγε στο συμπέρασμα η υποβολή πρότασης για τη θέσπιση ενιαίων κανόνων σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων θα καταστήσει δυνατό τον προσδιορισμό, με ασφάλεια δικαίου, του εφαρμοστέου εθνικού δικαίου στα αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων, πράγμα που θα συμβάλει στην ενίσχυση της ασφάλειας δικαίου σε περιπτώσεις διασυνοριακής κινητοποίησης δανειακών απαιτήσεων ως ασφάλειας.
- (8) Στις 29 Σεπτεμβρίου 2016 η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαίτησης ή της υποκατάστασης σε απαίτηση και σχετικά με την προτεραιότητα της εκχωρηθείσας ή της καθ' υποκατάσταση απαίτησης έναντι του δικαιώματος άλλου προσώπου. Η έκθεση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η ύπαρξη ενιαίων κανόνων σύγκρουσης νόμων που να διέπουν τα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων, καθώς και τα ζητήματα προτεραιότητας μεταξύ πολλαπλών εκδοχέων ή μεταξύ εκδοχέων και άλλων δικαιούχων, θα ενίσχυε την ασφάλεια δικαίου και θα μείωνε τα εγγενή πρακτικά προβλήματα και τα νομικά έξοδα που προκαλεί η σημερινή ποικιλία προσεγγίσεων στα κράτη μέλη.
- (9) Το ουσιαστικό πεδίο εφαρμογής και οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να συνάδουν με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 864/2007 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις

³⁶ COM(2015) 63 final.

³⁷ COM(2015) 468 final.

³⁸ COM(2016) 430 final.

εξωσυμβατικές ενοχές (Ρώμη II)³⁹, τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 593/2008 για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I)⁴⁰, τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (αναδιτύπωση)⁴¹ και τον κανονισμό (ΕΕ) 2015/848 περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας⁴². Κατά την ερμηνεία του παρόντος κανονισμού θα πρέπει, στο μέτρο του δυνατού, να αποφεύγονται τα κανονιστικά κενά μεταξύ αυτών των πράξεων.

- (10) Ο παρών κανονισμός υλοποιεί το σχέδιο δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών. Υλοποιεί επίσης την απαίτηση που ορίζεται στο άρθρο 27 παράγραφος 2 του κανονισμού Ρώμη I, σύμφωνα με την οποία η Επιτροπή πρέπει να δημοσιεύσει έκθεση και, αν χρειάζεται, πρόταση, σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαίτησης, καθώς και σχετικά με την προτεραιότητα του εκδοχέα έναντι δικαιώματος άλλου προσώπου.
- (11) Δεν υπάρχουν σήμερα σε επίπεδο Ένωσης κανόνες σύγκρουσης νόμων που να διέπουν τα έναντι τρίτων (ή εμπράγματα) αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Αυτοί οι κανόνες σύγκρουσης νόμων θεσπίζονται σε επίπεδο κρατών μελών, αλλά είναι ασυνεπείς μεταξύ τους και συχνά ασαφείς. Σε διασυνοριακές εκχωρήσεις απαιτήσεων, η ασυνέπεια μεταξύ των εθνικών κανόνων σύγκρουσης νόμων οδηγεί σε ανασφάλεια δικαίου ως προς το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων. Στις διασυνοριακές εκχωρήσεις απαιτήσεων, η έλλειψη ασφάλειας δικαίου δημιουργεί νομικό κίνδυνο —ο οποίος δεν υφίσταται στις εγχώριες εκχωρήσεις—, δεδομένου ότι είναι δυνατή η εφαρμογή διαφορετικών εθνικών ουσιαστικών κανόνων, ανάλογα με το κράτος μέλος του οποίου τα δικαστήρια ή οι αρχές εξετάζουν μια διαφορά για να αποφανθούν ως προς τον νόμιμο τίτλο επί των απαιτήσεων.
- (12) Αν οι εκδοχείς δεν γνωρίζουν τον νομικό κίνδυνο ή επιλέξουν να τον αγνοήσουν, ενδέχεται να έχουν απροσδόκητες οικονομικές ζημιές. Η αβεβαιότητα σχετικά με το ποιος έχει νόμιμο τίτλο επί των απαιτήσεων που έχουν εκχωρηθεί σε διασυνοριακή βάση μπορεί να έχει παρενέργειες και να εντείνει και να παρατείνει τον αντίκτυπο μιας χρηματοπιστωτικής κρίσης. Αν οι εκδοχείς αποφασίσουν να μετριάσουν τον νομικό κίνδυνο αναζητώντας ειδικές νομικές συμβουλές, θα επιβαρυνθούν με υψηλότερο συναλλακτικό κόστος, το οποίο δεν απαιτείται για τις εγχώριες εκχωρήσεις. Αν οι εκδοχείς αποθαρρυνθούν από τον νομικό κίνδυνο και επιλέξουν να τον αποφύγουν, ενδέχεται να χάσουν επιχειρηματικές ευκαιρίες και να μειωθεί η ολοκλήρωση της αγοράς.
- (13) Στόχος του παρόντος κανονισμού είναι η παροχή ασφάλειας δικαίου με τη θέσπιση κοινών κανόνων σύγκρουσης νόμων που καθορίζουν το εθνικό δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων.

³⁹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 864/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Ιουλίου 2007, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις εξωσυμβατικές ενοχές (Ρώμη II) (ΕΕ L 199 της 31.7.2007, σ. 40-49).

⁴⁰ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I) (ΕΕ L 177 της 4.7.2008, σ. 6-16).

⁴¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1215/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 2012, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 351 της 20.12.2012, σ. 1-32).

⁴² Κανονισμός (ΕΕ) 2015/848 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Μαΐου 2015, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας (ΕΕ L 141 της 5.6.2015, σ. 19-72).

- (14) Η απαίτηση παρέχει στον δανειστή το δικαίωμα να ζητήσει την πληρωμή χρηματικού ποσού ή την εκπλήρωση ενοχικής υποχρέωσης από τον οφειλέτη. Η εκχώρηση απαίτησης επιτρέπει στον δανειστή (εκχωρητή) να μεταβιβάσει σε άλλο πρόσωπο (εκδοχέα) το δικαίωμά του να απαιτήσει την οφειλή από τον οφειλέτη. Τα δίκαια που διέπουν τη συμβατική σχέση μεταξύ του δανειστή και του οφειλέτη, μεταξύ του εκχωρητή και του εκδοχέα και μεταξύ του εκδοχέα και του οφειλέτη καθορίζονται από τους κανόνες σύγκρουσης νόμων που προβλέπονται στον κανονισμό Ρώμη I⁴³.
- (15) Οι κανόνες σύγκρουσης νόμων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό θα πρέπει να διέπουν τα εμπράγματα αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων μεταξύ όλων των μερών που εμπλέκονται στην εκχώρηση (δηλαδή μεταξύ του εκχωρητή και του εκδοχέα και μεταξύ του εκδοχέα και του οφειλέτη), καθώς και έναντι τρίτων (για παράδειγμα, δανειστή του εκχωρητή).
- (16) Οι απαιτήσεις που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό είναι εμπορικές απαιτήσεις, απαιτήσεις από χρηματοπιστωτικά μέσα, όπως ορίζονται στην οδηγία 2014/65/ΕΕ σχετικά με τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων⁴⁴, και μετρητά που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα. Τα βάσει της οδηγίας 2014/65/ΕΕ χρηματοπιστωτικά μέσα περιλαμβάνουν κινητές αξίες και παράγωγα που αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στις χρηματοπιστωτικές αγορές. Ενώ οι κινητές αξίες είναι περιουσιακά στοιχεία, τα παράγωγα είναι συμβάσεις που περιλαμβάνουν τόσο δικαιώματα (ή απαιτήσεις) όσο και υποχρεώσεις για τα συμβαλλόμενα μέρη.
- (17) Ο παρών κανονισμός αφορά τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Δεν καλύπτει τη μεταβίβαση συμβάσεων (π.χ. συμβάσεων παραγωγών), στις οποίες περιλαμβάνονται τόσο δικαιώματα (ή απαιτήσεις) όσο και υποχρεώσεις, ή την ανανέωση συμβάσεων που περιλαμβάνουν τέτοια δικαιώματα και υποχρεώσεις. Δεδομένου ότι ο παρών κανονισμός δεν καλύπτει τη μεταβίβαση ή την ανανέωση συμβάσεων, η διαπραγμάτευση χρηματοπιστωτικών μέσων, καθώς επίσης η εκκαθάριση και ο διακανονισμός αυτών των μέσων, θα εξακολουθήσουν να διέπονται από το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές, όπως ορίζεται στον κανονισμό Ρώμη I. Κατά κανόνα, αυτό το δίκαιο επιλέγεται από τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης ή καθορίζεται από κανόνες μη διακριτικής ευχέρειας που εφαρμόζονται στις χρηματοπιστωτικές αγορές.
- (18) Τα θέματα που διέπονται από την οδηγία για τη χρηματοοικονομική ασφάλεια⁴⁵, την οδηγία για το αμετάκλητο του διακανονισμού⁴⁶, την οδηγία για την εκκαθάριση πιστωτικών ιδρυμάτων⁴⁷ και τον κανονισμό για το ενωσιακό μητρώο⁴⁸ δεν θα πρέπει να θίγονται από τον παρόντα κανονισμό.

⁴³ Ιδίως τα άρθρα 3, 4 και 14.

⁴⁴ Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349-496).

⁴⁵ Οδηγία 2002/47/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουνίου 2002, για τις συμφωνίες παροχής χρηματοοικονομικής ασφάλειας (ΕΕ L 168 της 27.6.2002, σ. 43-50).

⁴⁶ Οδηγία 98/26/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Μαΐου 1998, σχετικά με το αμετάκλητο του διακανονισμού στα συστήματα πληρωμών και στα συστήματα διακανονισμού αξιογράφων (ΕΕ L 166 της 11.6.1998, σ. 45-50).

⁴⁷ Οδηγία 2001/24/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 4ης Απριλίου 2001, για την εξυγίανση και την εκκαθάριση των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 125 της 5.5.2001, σ. 15-23).

⁴⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 389/2013 της Επιτροπής, της 2ας Μαΐου 2013, για τη σύσταση ενωσιακού μητρώου δυνάμει της οδηγίας 2003/87/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και των

- (19) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να έχει καθολική εφαρμογή: το δίκαιο που καθορίζεται με τον παρόντα κανονισμό πρέπει να εφαρμόζεται ακόμη και όταν δεν είναι το δίκαιο κράτους μέλους.
- (20) Η προβλεψιμότητα έχει ουσιώδη σημασία για τους τρίτους που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν νόμιμο τίτλο επί της εκχωρηθείσας απαίτησης. Η εφαρμογή του δικαίου της χώρας στην οποία έχει ο εκχωρητής τη συνήθη διαμονή του στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων παρέχει στους ενδιαφερόμενους τρίτους τη δυνατότητα να γνωρίζουν ευχερώς εκ των προτέρων ποιο εθνικό δίκαιο θα διέπει τα δικαιώματά τους. Επομένως, για τα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων θα πρέπει κατά κανόνα να είναι εφαρμοστέο το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή. Ο κανόνας αυτός θα πρέπει να ισχύει ιδίως για τα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων στις συμβάσεις πρακτορείας επιχειρηματικών απαιτήσεων (factoring), στις πράξεις παροχής ασφάλειας και, όταν τα μέρη δεν έχουν επιλέξει το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης, στην τιτλοποίηση.
- (21) Το δίκαιο που επιλέγεται κατά κανόνα ως εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων θα πρέπει να επιτρέπει τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου σε περίπτωση εκχώρησης μελλοντικών απαιτήσεων, η οποία αποτελεί κοινή πρακτική όταν εκχωρούνται πολλαπλές απαιτήσεις, όπως στην πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων. Η εφαρμογή του δικαίου της συνήθους διαμονής του εκχωρητή καθιστά δυνατό τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων μελλοντικών απαιτήσεων.
- (22) Η ανάγκη προσδιορισμού του προσώπου που έχει νόμιμο τίτλο σε εκχωρηθείσα απαίτηση προκύπτει συχνά κατά τον προσδιορισμό της πτωχευτικής περιουσίας, όταν ο εκχωρητής καθίσταται αφερέγγυος. Συνεπώς, είναι επιθυμητή η συνοχή μεταξύ των κανόνων σύγκρουσης νόμων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό και των κανόνων που προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2015/848 περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας. Η κατά κανόνα εφαρμογή του δικαίου της συνήθους διαμονής του εκχωρητή στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων αναμένεται να εξασφαλίσει τη συνοχή, διότι η χρήση της συνήθους διαμονής του εκχωρητή ως συνδετικού στοιχείου συμπίπτει με το κέντρο των κύριων συμφερόντων του οφειλέτη, που χρησιμοποιείται ως συνδετικό στοιχείο στην περίπτωση της αφερεγγυότητας.
- (23) Η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών του 2001 για την εκχώρηση απαιτήσεων στο διεθνές εμπόριο προβλέπει ότι η προτεραιότητα του δικαιώματος του εκδοχέα στην εκχωρηθείσα απαίτηση επί του δικαιώματος προσώπου που προβάλλει ανταγωνιστικό δικαίωμα διέπεται από το δίκαιο του κράτους στο οποίο βρίσκεται ο εκχωρητής. Η συμβατότητα μεταξύ των ενωσιακών κανόνων σύγκρουσης νόμων που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό και της λύσης που έχει προκριθεί σε διεθνές επίπεδο από την προαναφερόμενη σύμβαση αναμένεται να διευκολύνει την επίλυση διεθνών διαφορών.
- (24) Αν ο εκχωρητής αλλάξει τη συνήθη διαμονή του κατά το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ πολλαπλών εκχωρήσεων της ίδιας απαίτησης, το εφαρμοστέο δίκαιο θα πρέπει να είναι το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή τη στιγμή κατά την οποία ένας από τους εκδοχείς καθιστά πρώτος ενεργή έναντι τρίτων την εκχώρηση σ' αυτόν, εκπληρώνοντας τις απαιτήσεις που προβλέπονται βάσει του

αποφάσεων αριθ. 280/2004/ΕΚ και αριθ. 406/2009/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 920/2010 και αριθ. 1193/2011 της Επιτροπής (ΕΕ L 122 της 3.5.2013, σ. 1-59).

δικαίου που είναι εφαρμοστέο με βάση τη συνήθη διαμονή του εκχωρητή εκείνη τη στιγμή.

- (25) Σύμφωνα με την πρακτική της αγοράς και τις ανάγκες των συμμετεχόντων στην αγορά, τα έναντι τρίτων αποτελέσματα ορισμένων εκχωρήσεων απαιτήσεων θα πρέπει, κατ' εξαίρεση, να διέπονται από το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης, δηλαδή το δίκαιο που διέπει την αρχική σύμβαση μεταξύ του δανειστή και του οφειλέτη από την οποία απορρέει η απαίτηση.
- (26) Το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης θα πρέπει να διέπει τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης από δικαιούχο λογαριασμού μετρητών που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα, όταν ο δικαιούχος του λογαριασμού είναι ο δανειστής/εκχωρητής και το πιστωτικό ίδρυμα ο οφειλέτης. Αν στα έναντι τρίτων αποτελέσματα αυτών των εκχωρήσεων εφαρμόζεται το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης, τα πράγματα είναι πιο προβλέψιμα για τους τρίτους, όπως οι δανειστές του εκχωρητή και οι ανταγωνιστές εκδοχείς, καθώς γενικά θεωρείται ότι η απαίτηση που έχει ο δικαιούχος λογαριασμού επί των μετρητών που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα διέπεται από το δίκαιο της χώρας στην οποία βρίσκεται το πιστωτικό ίδρυμα (και όχι από το δίκαιο της συνήθους διαμονής του δικαιούχου του λογαριασμού / εκχωρητή). Το δίκαιο αυτό επιλέγεται κατά κανόνα στη σύμβαση λογαριασμού μεταξύ του δικαιούχου του λογαριασμού και του πιστωτικού ιδρύματος.
- (27) Τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων που απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα πρέπει επίσης να υπόκεινται στο δίκαιο που διέπει την εκχωρηθείσα απαίτηση, δηλαδή στο δίκαιο που διέπει τη σύμβαση από την οποία απορρέει η απαίτηση (π.χ. τη σύμβαση παραγώγων). Η υπαγωγή των έναντι τρίτων αποτελεσμάτων της εκχώρησης απαιτήσεων οι οποίες απορρέουν από χρηματοπιστωτικά μέσα στο δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης και όχι στο δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή έχει ουσιώδη σημασία για να διασφαλιστούν η σταθερότητα και η ομαλή λειτουργία των χρηματοπιστωτικών αγορών. Ο στόχος αυτός επιτυγχάνεται, διότι το δίκαιο που διέπει το χρηματοπιστωτικό μέσο από το οποίο απορρέει η απαίτηση είναι το δίκαιο που επέλεξαν τα συμβαλλόμενα μέρη της σύμβασης ή το δίκαιο που καθορίζεται σύμφωνα με κανόνες μη διακριτικής ευχέρειας που εφαρμόζονται στις χρηματοπιστωτικές αγορές.
- (28) Για να καλυφθούν οι ανάγκες όλων των φορέων τιτλοποίησης και να διευκολυνθεί η επέκταση της διασυννοριακής αγοράς τιτλοποίησης σε μικρότερους φορείς, πρέπει να προβλεφθεί ευελιξία όσον αφορά τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων στο πλαίσιο πράξεων τιτλοποίησης. Ενώ στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων στο πλαίσιο πράξεων τιτλοποίησης θα πρέπει να εφαρμόζεται καταρχήν το δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή, ο εκχωρητής (μεταβιβάζων) και ο εκδοχέας (εταιρεία ειδικού σκοπού) θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης ως εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων. Ο εκχωρητής και ο εκδοχέας θα πρέπει να είναι σε θέση είτε να αποφασίζουν ότι τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων στο πλαίσιο πράξης τιτλοποίησης θα πρέπει να εξακολουθούν να υπόκεινται στον γενικό κανόνα της συνήθους διαμονής του εκχωρητή είτε να επιλέγουν το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης, ανάλογα με τη δομή και τα χαρακτηριστικά της συναλλαγής, για παράδειγμα τον αριθμό και τον τόπο των μεταβιβαζόντων και τον αριθμό των δικαίων που διέπουν τις εκχωρηθείσες απαιτήσεις.

- (29) Ενδέχεται να προκύψουν συγκρούσεις προτεραιότητας μεταξύ εκδοχέων της ίδιας απαίτησης, όταν τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης υπόκεινται στο δίκαιο της συνήθους διαμονής του εκχωρητή σε μία εκχώρηση και στο δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης σε άλλη. Στις περιπτώσεις αυτές, το εφαρμοστέο δίκαιο για την επίλυση της σύγκρουσης προτεραιότητας θα πρέπει να είναι το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαίτησης η οποία παρήγαγε πρώτη αποτελέσματα έναντι τρίτων δυνάμει του εφαρμοστέου σ' αυτήν δικαίου.
- (30) Το πεδίο εφαρμογής του εθνικού δικαίου που ορίζει ο παρών κανονισμός ως εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης πρέπει να είναι ενιαίο. Το εθνικό δίκαιο που ορίζεται ως εφαρμοστέο πρέπει να διέπει ειδικότερα (i) την έναντι τρίτων παραγωγή αποτελεσμάτων της εκχώρησης, δηλαδή, τις ενέργειες στις οποίες πρέπει να προβεί ο εκδοχέας για να εξασφαλίσει την απόκτηση νόμιμου τίτλου επί της εκχωρηθείσας απαίτησης (για παράδειγμα, καταχώριση της εκχώρησης σε δημόσια αρχή ή μητρώο ή έγγραφη αναγγελία της εκχώρησης στον οφειλέτη)· και ii) ζητήματα προτεραιότητας, δηλαδή συγκρούσεις μεταξύ διαφόρων προσώπων ως προς το ποιος έχει τίτλο επί της απαίτησης (για παράδειγμα, μεταξύ δύο εκδοχέων, όταν η ίδια απαίτηση έχει εκχωρηθεί δύο φορές, ή μεταξύ εκδοχέα και δανειστή του εκχωρητή).
- (31) Δεδομένου του καθολικού χαρακτήρα του παρόντος κανονισμού, ενδέχεται να οριστούν ως εφαρμοστέα τα δίκαια χωρών με διαφορετικές νομικές παραδόσεις. Αν, μετά την εκχώρηση απαίτησης, μεταβιβαστεί η σύμβαση από την οποία απορρέει η απαίτηση, το δίκαιο που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό ως εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων θα πρέπει επίσης να διέπει τη σύγκρουση προτεραιότητας μεταξύ του εκδοχέα της απαίτησης και του νέου δικαιούχου της ίδιας απαίτησης μετά τη μεταβίβαση της σύμβασης από την οποία απορρέει η απαίτηση. Για τον ίδιο λόγο, όταν χρησιμοποιείται ο μηχανισμός της ανανέωσης ως λειτουργικό ισοδύναμο της μεταβίβασης σύμβασης, το δίκαιο που ορίζεται από τον παρόντα κανονισμό ως εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων θα πρέπει να εφαρμόζεται για την επίλυση σύγκρουσης προτεραιότητας μεταξύ του εκδοχέα μιας απαίτησης και του νέου δικαιούχου της λειτουργικά ισοδύναμης απαίτησης που προέκυψε μετά την ανανέωση της σύμβασης από την οποία απορρέει η απαίτηση.
- (32) Για λόγους δημόσιου συμφέροντος δικαιολογείται να δίνεται στα δικαστήρια των κρατών μελών, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η δυνατότητα να εφαρμόζουν εξαιρέσεις βάσει διατάξεων δημόσιας τάξης και υπερισχυουσών διατάξεων αναγκαστικού δικαίου, που θα πρέπει να ερμηνεύονται συσταλτικά.
- (33) Η τήρηση των διεθνών δεσμεύσεων που αναλαμβάνονται από τα κράτη μέλη συνεπάγεται ότι ο παρών κανονισμός δεν θα πρέπει να επηρεάζει τις διεθνείς συμβάσεις των οποίων ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη κατά τη χρονική στιγμή της έκδοσης του παρόντος κανονισμού. Για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στους κανόνες αυτούς, η Επιτροπή θα πρέπει να προβεί στη δημοσίευση σχετικού καταλόγου στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*, με βάση τα στοιχεία που θα της διαβιβάσουν τα κράτη μέλη.
- (34) Ο παρών κανονισμός σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται στο Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, ο παρών κανονισμός επιδιώκει να προαγάγει την εφαρμογή των άρθρων

17 και 47, τα οποία αφορούν, αντίστοιχα, το δικαίωμα ιδιοκτησίας και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής και αμερόληπτου δικαστηρίου.

- (35) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη και μπορούν μάλλον, λόγω της κλίμακας και των αποτελεσμάτων του παρόντος κανονισμού, να επιτευχθούν καλύτερα σε ενωσιακό επίπεδο, η Ένωση μπορεί να θεσπίσει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, όπως ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η επιθυμητή ομοιογένεια των κανόνων σύγκρουσης νόμων σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων μπορεί να επιτευχθεί μόνο μέσω κανονισμού, διότι μόνο ο κανονισμός εξασφαλίζει συνεκτική ερμηνεία και εφαρμογή των κανόνων σε εθνικό επίπεδο. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, που διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του στόχου αυτού.
- (36) Σύμφωνα με το άρθρο 3 και το άρθρο 4α παράγραφος 1 του πρωτοκόλλου αριθ. 21 για τη θέση του Ηνωμένου Βασιλείου και της Ιρλανδίας όσον αφορά τον χώρο ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης, το οποίο προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το [Ηνωμένο Βασίλειο] [και] [η Ιρλανδία] [γνωστοποίησε/-αν την επιθυμία του/τους να συμμετάσχει/-ουν στην έκδοση και εφαρμογή του παρόντος κανονισμού] [δεν συμμετέχει/-ουν στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται/-ονται απ' αυτόν ούτε υπόκειται/-νται στην εφαρμογή του].
- (37) Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 2 του πρωτοκόλλου αριθ. 22 σχετικά με τη θέση της Δανίας, που προσαρτάται στη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Δανία δεν συμμετέχει στην έκδοση του παρόντος κανονισμού και δεν δεσμεύεται απ' αυτόν ούτε υπόκειται στην εφαρμογή του.

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

Άρθρο 1

Πεδίο εφαρμογής

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται στα έναντι τρίτων αποτελέσματα εκχωρήσεων απαιτήσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, σε καταστάσεις που συνεπάγονται σύγκρουση νόμων.

Δεν εφαρμόζεται ιδίως σε φορολογικά, τελωνειακά και διοικητικά ζητήματα.

2. Εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού τα ακόλουθα:

- α) η εκχώρηση απαιτήσεων που απορρέουν από οικογενειακές σχέσεις και από σχέσεις οι οποίες, σύμφωνα με το εφαρμοστέο σ' αυτές δίκαιο, θεωρείται ότι παράγουν ανάλογα αποτελέσματα, συμπεριλαμβανομένων των υποχρεώσεων διατροφής·

- β) η εκχώρηση απαιτήσεων που απορρέουν από τις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων, από το περιουσιακό καθεστώς σχέσεων οι οποίες, σύμφωνα με το εφαρμοστέο σ' αυτές δίκαιο, θεωρείται ότι παράγουν αποτελέσματα ανάλογα με εκείνα του γάμου, καθώς και από διαθήκες και κληρονομική διαδοχή·
- γ) η εκχώρηση απαιτήσεων που απορρέουν από συναλλαγματικές, επιταγές, γραμμάτια σε διαταγή και άλλους διαπραγματεύσιμους τίτλους, στο μέτρο που οι ενοχές που προκύπτουν από τους εν λόγω άλλους διαπραγματεύσιμους τίτλους απορρέουν από τον διαπραγματεύσιμο χαρακτήρα τους·
- δ) η εκχώρηση απαιτήσεων που απορρέουν από ζητήματα τα οποία διέπονται από το δίκαιο των εταιρειών και άλλων ενώσεων, με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, όπως η ίδρυση, με καταχώριση ή με άλλον τρόπο, η δικαιοπρακτική ικανότητα, η εσωτερική οργάνωση ή η εκκαθάριση εταιρειών και άλλων ενώσεων, με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, καθώς και η προσωπική ευθύνη των στελεχών και των μελών για τις υποχρεώσεις της εταιρείας ή της ένωσης·
- ε) η εκχώρηση απαιτήσεων που απορρέουν από την ίδρυση εμπιστευμάτων και τις σχέσεις μεταξύ ιδρυτών, διαχειριστών εμπιστευμάτων και δικαιούχων·
- στ) η εκχώρηση απαιτήσεων που απορρέουν από συμβάσεις ασφάλισης ζωής οι οποίες προκύπτουν από εργασίες που διενεργούνται από οργανισμούς διαφορετικούς από τις επιχειρήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 2 παράγραφοι 1 και 3 της οδηγίας 2009/138/EK σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II)⁴⁹, αντικείμενο των οποίων είναι η καταβολή παροχών σε μισθωτούς ή αυτοαπασχολούμενους οι οποίοι ανήκουν σε επιχείρηση ή σε όμιλο επιχειρήσεων ή σε ένα επάγγελμα ή σε ομάδα επαγγελματιών, σε περίπτωση θανάτου ή επιβίωσης, ή σε περίπτωση διακοπής ή μείωσης των δραστηριοτήτων, ή σε περίπτωση ασθένειας που σχετίζεται με την εργασία ή με εργατικό ατύχημα.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «εκχωρητής»: πρόσωπο που μεταβιβάζει σε άλλο πρόσωπο το δικαίωμά του να απαιτήσει οφειλή από οφειλέτη·
- β) «εκδοχέας»: πρόσωπο που αποκτά από άλλο πρόσωπο το δικαίωμα να απαιτήσει οφειλή από οφειλέτη·
- γ) «εκχώρηση»: εκούσια μεταβίβαση δικαιώματος απαίτησης οφειλής από οφειλέτη. Περιλαμβάνει τις ρητές μεταβιβάσεις απαιτήσεων, τη συμβατική υποκατάσταση, τις μεταβιβάσεις απαιτήσεων προς εξασφάλιση άλλης απαίτησης, καθώς επίσης τα ενέχυρα ή άλλα δικαιώματα εξασφάλισης επί απαιτήσεων·
- δ) «απαίτηση»: το δικαίωμα απαίτησης οφειλής οποιασδήποτε φύσης, χρηματικής ή μη, ανεξαρτήτως του αν απορρέει από συμβατική ή εξωσυμβατική ενοχή·
- ε) «έναντι τρίτων αποτελέσματα»: τα εμπράγματα αποτελέσματα, δηλαδή το δικαίωμα του εκδοχέα να επικαλεστεί τον νόμιμο τίτλο του επί απαίτησης που του έχει

⁴⁹ Οδηγία 2009/138/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2009, σχετικά με την ανάληψη και την άσκηση δραστηριοτήτων ασφάλισης και αντασφάλισης (Φερεγγυότητα II) (ΕΕ L 335 της 17.12.2009, σ. 1–155).

εκχωρηθεί έναντι άλλων εκδοχέων ή δικαιούχων της ίδιας ή λειτουργικά ισοδύναμης απαίτησης, δανειστών του εκχωρητή και άλλων τρίτων·

- στ) «συνήθης διαμονή»: για επιχειρήσεις και άλλους φορείς, με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, ο τόπος της κεντρικής διοίκησης· για φυσικό πρόσωπο που ενεργεί στο πλαίσιο της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, ο κύριος τόπος των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του·
- ζ) «πιστωτικό ίδρυμα»: επιχείρηση, όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013⁵⁰, συμπεριλαμβανομένων των κατά την έννοια του άρθρου 4 παράγραφος 1 σημείο 17 του εν λόγω κανονισμού υποκαταστημάτων πιστωτικών ιδρυμάτων που έχουν την έδρα τους εντός, ή σύμφωνα με το άρθρο 47 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ⁵¹, εκτός της Ένωσης, αν τα εν λόγω υποκαταστήματα βρίσκονται στην Ένωση·
- η) «μετρητά»: χρήματα που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα, σε οποιοδήποτε νόμισμα·
- θ) «χρηματοπιστωτικό μέσο»: τα μέσα που καθορίζονται στο παράρτημα Ι τμήμα Γ της οδηγίας 2014/65/ΕΚ⁵².

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΕΝΙΑΙΟΙ ΚΑΝΟΝΕΣ

Άρθρο 3

Καθολική εφαρμογή

Δίκαιο που καθορίζεται ως εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό εφαρμόζεται ακόμη και αν δεν είναι το δίκαιο κράτους μέλους.

Άρθρο 4

Εφαρμοστέο δίκαιο

1. Εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν άρθρο, τα έναντι τρίτων αποτελέσματα εκχώρησης απαιτήσεων διέπονται από το δίκαιο της χώρας στην οποία έχει τη συνήθη διαμονή του ο εκχωρητής κατά τον κρίσιμο χρόνο.

Αν ο εκχωρητής έχει αλλάξει τη συνήθη διαμονή του μεταξύ δύο εκχωρήσεων της ίδιας απαίτησης σε διαφορετικούς εκδοχείς, η προτεραιότητα του δικαιώματος ενός εκδοχέα επί

⁵⁰ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1-337).

⁵¹ Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338-436).

⁵² Οδηγία 2014/65/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Μαΐου 2014, για τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων και την τροποποίηση της οδηγίας 2002/92/ΕΚ και της οδηγίας 2011/61/ΕΕ (ΕΕ L 173 της 12.6.2014, σ. 349-496).

του δικαιώματος άλλου εκδοχέα διέπεται από το δίκαιο της χώρας στην οποία είχε τη συνήθη διαμονή του ο εκχωρητής τη στιγμή κατά την οποία η εκχώρηση άρχισε να παράγει αποτελέσματα έναντι τρίτων βάσει του δικαίου που ορίστηκε ως εφαρμοστέο σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο.

2. Το εφαρμοστέο στην εκχωρηθείσα απαίτηση δίκαιο διέπει τα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης:

- α) μετρητών που έχουν πιστωθεί σε λογαριασμό σε πιστωτικό ίδρυμα·
- β) απαιτήσεων που απορρέουν από χρηματοπιστωτικό μέσο.

3. Ο εκχωρητής και ο εκδοχέας μπορούν να επιλέξουν το εφαρμοστέο στην εκχωρηθείσα απαίτηση δίκαιο ως δίκαιο εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων ενόψει τιτλοποίησης.

Η επιλογή του δικαίου γίνεται ρητά στη σύμβαση εκχώρησης ή σε χωριστή συμφωνία. Το ουσιαστικό και τυπικό κύρος της πράξης με την οποία πραγματοποιήθηκε η επιλογή δικαίου διέπεται από το δίκαιο που επελέγη.

4. Η σύγκρουση προτεραιότητας μεταξύ εκδοχέων της ίδιας απαίτησης, όταν τα έναντι τρίτων αποτελέσματα μιας εκ των εκχωρήσεων διέπονται από το δίκαιο της χώρας στην οποία έχει τη συνήθη διαμονή του ο εκχωρητής και τα έναντι τρίτων αποτελέσματα άλλων εκχωρήσεων διέπονται από το δίκαιο της εκχωρηθείσας απαίτησης, διέπεται από το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης της απαίτησης που πρώτη άρχισε να παράγει αποτελέσματα έναντι τρίτων βάσει του εφαρμοστέου σ' αυτήν δικαίου.

Άρθρο 5

Πεδίο εφαρμογής του εφαρμοστέου δικαίου

Το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα της εκχώρησης απαιτήσεων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό διέπει, ειδικότερα:

- α) τις απαιτήσεις για τη διασφάλιση της παραγωγής αποτελεσμάτων από την εκχώρηση έναντι τρίτων διαφορετικών από τον οφειλέτη, όπως είναι οι διατυπώσεις καταχώρισης ή δημοσίευσης·
- β) την προτεραιότητα των δικαιωμάτων του εκδοχέα έναντι των δικαιωμάτων άλλου εκδοχέα της ίδιας απαίτησης·
- γ) την προτεραιότητα των δικαιωμάτων του εκδοχέα έναντι των δικαιωμάτων των δανειστών του εκχωρητή·
- δ) την προτεραιότητα των δικαιωμάτων του εκδοχέα έναντι των δικαιωμάτων του δικαιούχου μεταβίβασης σύμβασης όσον αφορά την ίδια απαίτηση·
- ε) την προτεραιότητα των κατά του οφειλέτη δικαιωμάτων του εκδοχέα έναντι των δικαιωμάτων δικαιούχου ανανέωσης σύμβασης όσον αφορά την ισοδύναμη απαίτηση.

Άρθρο 6

Υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου

1. Οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να περιορίσουν την εφαρμογή των υπερισχυουσών διατάξεων αναγκαστικού δικαίου του δικαίου του δικάζοντος δικαστή.
2. Οι υπερισχύουσες διατάξεις αναγκαστικού δικαίου είναι διατάξεις η τήρηση των οποίων κρίνεται πρωταρχικής σημασίας από ένα κράτος μέλος για τη διασφάλιση των δημόσιων συμφερόντων του, όπως η πολιτική, κοινωνική ή οικονομική οργάνωσή του, σε βαθμό που να επιβάλλεται η εφαρμογή τους σε κάθε κατάσταση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής τους, ανεξάρτητα από το δίκαιο που άλλως είναι εφαρμοστέο στα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 7

Δημόσια τάξη (ordre public)

Η εφαρμογή διάταξης του δικαίου οποιασδήποτε χώρας που ορίζεται ως εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό δεν μπορεί να αποκλειστεί παρά μόνο αν η εφαρμογή αυτή είναι προδήλως ασυμβίβαστη με τη δημόσια τάξη (ordre public) του δικάζοντος δικαστή.

Άρθρο 8

Αποκλεισμός της παραπομπής

Ως εφαρμογή του δικαίου κράτους που ορίζεται ως εφαρμοστέο από τον παρόντα κανονισμό νοείται η εφαρμογή των κανόνων δικαίου που ισχύουν στο κράτος αυτό, εκτός από τους κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς του δικαίου.

Άρθρο 9

Κράτη με περισσότερα του ενός συστήματα δικαίου

1. Αν ένα κράτος περιλαμβάνει περισσότερες εδαφικές ενότητες καθεμία από τις οποίες έχει τους δικούς της κανόνες δικαίου σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων, κάθε εδαφική ενότητα θεωρείται κράτος για τον προσδιορισμό του εφαρμοστέου δικαίου σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.
2. Κράτος μέλος που περιλαμβάνει περισσότερες εδαφικές ενότητες, καθεμία από τις οποίες έχει τους δικούς της κανόνες δικαίου σχετικά με τα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων, δεν υποχρεούται να εφαρμόζει τον παρόντα κανονισμό στις συγκρούσεις νόμων που προκύπτουν αποκλειστικά μεταξύ αυτών των εδαφικών ενότητων.

Άρθρο 10

Σχέση με άλλες διατάξεις του ενωσιακού δικαίου

Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την εφαρμογή διατάξεων του ενωσιακού δικαίου οι οποίες, σε ειδικά θέματα, θεσπίζουν κανόνες σύγκρουσης νόμων που αφορούν τα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων.

Άρθρο 11

Σχέση με ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις

1. Ο παρών κανονισμός δεν θίγει την εφαρμογή διεθνών συμβάσεων των οποίων ένα ή περισσότερα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη κατά τον χρόνο έκδοσης του παρόντος κανονισμού και οι οποίες θεσπίζουν κανόνες σύγκρουσης νόμων που αφορούν τα έναντι τρίτων αποτελέσματα των εκχωρήσεων απαιτήσεων.
2. Ωστόσο, μεταξύ κρατών μελών, ο παρών κανονισμός υπερισχύει των συμβάσεων που έχουν συναφθεί αποκλειστικά μεταξύ δύο ή περισσότερων απ' αυτά, στο μέτρο που οι εν λόγω συμβάσεις αφορούν θέματα τα οποία ρυθμίζονται με τον παρόντα κανονισμό.

Άρθρο 12

Κατάλογος συμβάσεων

1. Έως την/τις [ημερομηνία εφαρμογής], τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή τις συμβάσεις που προβλέπονται στο άρθρο 11 παράγραφος 1. Μετά την παρέλευση της ημερομηνίας αυτής, τα κράτη μέλη κοινοποιούν στην Επιτροπή κάθε καταγγελία αυτών των συμβάσεων.
2. Εντός έξι μηνών από την παραλαβή των κοινοποιήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, η Επιτροπή δημοσιεύει στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης:
 - α) κατάλογο των συμβάσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1·
 - β) κατάλογο των καταγγελιών που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Άρθρο 13

Ρήτρα επανεξέτασης

Έως την [5 έτη από την ημερομηνία εφαρμογής], η Επιτροπή υποβάλλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο και την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού. Αν κριθεί σκόπιμο, η έκθεση συνοδεύεται από προτάσεις τροποποίησης του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 14

Διαχρονική εφαρμογή

1. Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε εκχωρήσεις απαιτήσεων που συνάπτονται από την/τις [ημερομηνία εφαρμογής] και μετά.
2. Το δίκαιο που είναι εφαρμοστέο σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό καθορίζει το κατά πόσον τα δικαιώματα τρίτου σχετικά με απαίτηση που έχει εκχωρηθεί μετά την ημερομηνία εφαρμογής του παρόντος κανονισμού έχουν προτεραιότητα έναντι των

δικαιωμάτων άλλου τρίτου τα οποία αποκτήθηκαν πριν από την έναρξη εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 15

Έναρξη ισχύος και ημερομηνία εφαρμογής

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την/τις [18 μήνες από την έναρξη ισχύος του].

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα στα κράτη μέλη σύμφωνα τις Συνθήκες.

Βρυξέλλες,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος